www.svoboda.com

Published and distributed under permit (No. 741), authorized by Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, мані-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893
„SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

ОКРЕМЕ ЧИСЛО 4 ЦЕНТИ - Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association. SINGLE COPY 4 CENTS

РІК XXVIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ЧЕТВЕР, 29-го СІЧНЯ 1920. ЧИСЛО 13. VOL. XXVIII. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, JANUARY 29, 1920. No. 13.

ПОДІЇ НА УКРАЇНІ.

Українські селяни проти польських наїзників.

ЛОНДОН, 25. січня. — Большевицька бездротна телеграма з Москви доносить про занятте большевиками Перекопу. Большевицький наступ на західнім фронті приневолив Поляків до швидкого відвороту з лінії Проскурів-Каменець.

Телеграма додає, що українське селянство в околиці Проскурова підняло проти польської окупації сильний бунт і нищить польську лінію комунікаційну та польські припаси.

Вислід конференції Петлюри у Варшаві.

БАЗИЛЕЯ (Швайцарія), 26. грудня. — Генерал Петлюра виїхав з Варшави, щоби получитися з своїми арміями, які тепер реорганізуються під командою атаманів Білоненка і Павленка.

Політичні конференції Петлюри у Варшаві увінчалися мабуть які найліпшими успіхами.

Екзекутивний комітет Польської Соціялістичної Партії постановив скликати конференцію відпоручників Української Соціялістичної Партії, щоби довести до усталення загальних і приязних зносин між Польщею й Україною.

Український міністер просить Найвисшу Раду о знесення блькади на медицини і санітарні матеріяли.

БАЗИЛЕЯ (Швайцарія), 26. січня. — Міністер праці в українськім кабінеті Безпалко вислав телеграфічно в імени українського правительства наглячу ноту до Найвисшої Ради в Парижи з просьбою о знесенє бльокади бодай на медицини і санітарні матеріяли. Він каже, що се є конечне, щоб уможливити Україні поборюванє епідемії холери і тифу, які тепер лютяться на Україні.

Большевики обіцюють кубанським козакам независимість.

НОВОРОСІЙСК (в Кубанщині, над Чорним морем), 22. січня. — Большевицькі аґітатори, які увихаються на задах військ генерала Денікіна серед кубанських козаків, старають ся всіми силами збунтувати кубанських козаків проти Денікіна, обіцюючи їм независимість їх земель зі столицею в Катеринодарі.

Поводженє військ генерала Денікіна залежати-ме від сього, яке становище займуть на будуче кубанські козаки супроти військ Денікіна. Нині відбулося засіданнє головної ради кубанських козаків, яка є тимчасовим правительством земель кубанських козаків. Вислідом нарад сього засідання було оголошенє розказу, взиваючого під оруже всіх мущин у віці від 18-го до 40-го року життя.

Алянтські консулі покинули Одесу.

ЖЕНЕВА, 26. січня.—Румунське пресове бюро в Берні (Швайцарія) доносить, що алянтські консулі опустили Одесу і перенеслися до Трапезунту (в Малій Азії, над Чорним морем). В Одесі осталися лише відпоручники Америки й Арґентини, які мають охороняти чужинецьке населенє.

Телеграма додає, що 20-тисячна саветська армія, заосмотрена в літаки, машинові кріси і тенки, останні здобуті від Британців, находиться на віддаль гарматного стрілу від Одеси, якої капітуляції ожидають леда день.

Алянтські відпоручники перед опущенєм Одеси затопили в порті величезні засоби харчових і инших матеріялів.

Лях наїзник як кат-злочинець ходить по Галицькій Україні; побренькує шаблею і тішить ся пролитою кровю нападеного народу. Радіє, що той нарід безпомічний; не може станути в обороні своєї волі, своєї чести і свого житя...

Але годі злочинцеви радіти!

Україні американські і канадійські повинні повстати як одна громада, як мур, як одно військо в обороні нападених та ограблених братів і сестер!

Чи повстануть?

Над сим не пора думати, але пора СЕЙЧАС взятись до діла, до оборони нашого нападеного віковим ворогом краю!

Всі Українці на землі американській повинні станути разом з Українським Народним Комітетом в Злучених Державах до оборони нападеної Галицької України.

Хто може, нехай поможе працею, а хто не може працею, най поможе грошем, який також є овочем праці!

Хто в нинішню пору, в пору, коли Ляшня напала на наш край та наложила на нього свої кайдани, відтягнеть ся від помочі на боротьбу проти дящього нападу і неволі, той тимсамим поможе ляхам наїзникам: поможе їм держати кайдани у нашім краю, а утрудить своїм братам і сестрам оборонитись проти наїзника і скинути його кайдани.

В теперішну хвилю кождий Українець і кожда Українка повинні на себе наложити добровільний народній податок для оборони нападених братів і сестер в Галицькій Україні, а хто відтягнеть ся від того народного обовязку, то буде мати тяжку одвічальність перед своїм рідним краєм.

ВІДОЗВА

до всіх відділових секретарів Українського Народного Союза, організаторів і всіх членів та прихильників нашої найстаршої організації, Українського Народного Союза в Америці.

Отсим подаєть ся до відома, що на підставі ухвали з річного засіданя Головного Уряду Українського Народного Союза принимаєть ся нових членів до Українського Народного Союза в місяцях

СІЧНИ І ЛЮТИМ
ЗА ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО

а до відділу на підставі статута даного товариства або їх запашної ухвали.

Длятого П.П. Секретарі і Організатори Українського Народного Союза повинні напружити свою патріотичну енерґію та потрудитись через тих три місяці для добра свого власного товариства, братства чи сестрицтва, а тимсамим і для Українського Народного Союза та подвоїти свій відділ в короткім часі.

Ст. Милянович,
голов. рекорд. секр. У. Н. Союза

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

РЕВОЛЮЦІЯ В ПОЛЬЩІ НЕМИНУЧА.

Так твердить Американець.

БЕРЛІН, 26. січня. — Загальне положенє в Польщі є так незносимим, що переворот є лише питаннем кількох тижнів, заявив Ральф Роджерс з Шікаґо, котрий щойно повернув з Варшави по двох місяцях служби на ріжних фронтах.

„Я не бачу, як можна оминути революцію — сказав він. — Мораль в армії захитана з причини невдоволення з поживи і одіжи. Се спеціяльно є правда про війска на большевицькім фронті. Я бачив людий, обутих в черевики і одітих у військовий кожух, стоячих на своїм постерунку в серед зимних ночий, підчас коли инші сплять в неогрітих бараках, в котрих свище морозяний вітер, що вдирається через побиті вікна.

„Жовніри, стаціоновані по містах, мають уніформи, даровані алянтами і Злученими Державами, але коли їх кличеться на фронт, вони мусять здоймати з себе добрі уніформи, а надівати старі і подерті. В таких услівях жовніри не лише не хочуть воювати большевиків, але й самі готові збольшевичитись.

„Табори полонених, які ми звиджували, представились нам дуже страшно. Полонені не мають нічого їсти, не мають одіжи і накриття. Кождого дня в таборі в Ковлі, на Волині, вмирає 20 до 30 полонених. Їх трупи кидають до порожнього дому, куди приходить пси і в людських трупах находять для себе жир. Голод, як також тиф, є причиною смерти. Малі села також дуже терплять від браку поживи. Коли я звиджував село на полудне від Берестя в падолисті, там було 800 душ населення; коли я повернув там два тижні тому, застав лише 300 душ. 500 осіб згинуло з голоду".

Тиф у Польщі.

ВАРШАВА, 25. січня.—Страшний тиф огортає цілу Польщу, як се подають урядово члени Червоного Хреста. Заноткувано понад 1,000.000 случаїв сеї епідемії.

Польський міністер в Лондоні.

ПАРИЖ, 27. січня. — Станіслав Патек, польський міністер заграничних справ, відїхав до Лондону, покликаний туди на конференцію з Ллойдом Джорджем. Конференція має правдоподібно щось спільного з домаганнем Ллойда Джорджа, щоби Поляки опустили територію, яку вони заняли в Росії, а на яку мирова конференція не дала їм дозволу.

Поляки відмовилися евакувати сі території, подаючи на оправданє свої етнольоґічні(?) домаганя і конечність державня стратеґічних позицій на случай нападу большевиків.

АВСТРІЯ ХОЧЕ ЗЛУКИ З НІМЕЧЧИНОЮ.

Весь нарід домагається того.

ВІДЕНЬ, 26. січня. — Нині пополудни у великій салі ратуша відбулось многолюдне віче Віденців, котрі домагаються злуки Австрії з Німеччиною. Проводив зборами президент австрійського парляменту, Дінґгофер. Нарід, числом кільканайцять тисяч, домагався злуки з Німеччиною, бо в противни разі населенню грозить страшна голодова смерть. Атаковано сильно премієра Реннера, за се, що він війшов в порозуміне з Чехо-Словаччиною.

Югославяни годяться на плян алянтів дотично міста Фюме.

БЕРНО (Швайцарія), 27. січня. — Невеликою більшостю голосів югославське правительство згодилося приняти ультимат алянтських держав щодо порішення адрійського спору, у який входить місто Фюме. Білгородське правительство дістало наказ дати швидко катеґоричну відповідь на італійське предложенє у спірній справі.

МОСКОВЩИНА НЕ ГОДИТЬСЯ НА ПЛЯН АНТАНТИ.

Ленін хоче також завішення оружа.

ПАРИЖ, 26. січня.—Московське правительство повідомило урядово алянтів, що воно не дозволить на відновленє торговельних зносин, хиба аж по заключеню перемиря. У повідомленю говориться також, що коли не буде заключено загального перемиря, то всі кораблі антанти, які находяться в російських пристанях, будуть безпровольно заторплені.

Скандинавія проти большевиків.

ПАРИЖ, 26. січня. — Зїзд скандинавських робітників, що покінчився в Копенгазі, приняв резолюцію Ґяльмара Брантінґа, шведського соціялістичного провідника, висказуючи погороду для московських большевиків.

Розоруженє армії Юденича.

РЕВАЛЬ (Естонія), 27. січня. — Естонське правительство видало наказ розоруженя північно-західної армії Юденича і ся армія перестала істнувати.

Частина Юденичової армії має удатися до Архангельска, скоро тільки буде можна дістати кораблі до її перевезення. Естонці забрали всі засоби північно-західної армії.

Сей акт Естонії уважають тут за певний знак до скорого покінчення війни з Росією. Естонія лагодиться також швидко до навязання світової торговлі з російськими кооперативами.

375.000 полонених згинуло на Сибіри.

ЖЕНЕВА, 27. січня. — Майже 375.000 з цілого числа 500.000 австро-угорських военних бранців, полонених в часі війни з Росією, згинуло на Сибіри від тифу і инших недуг, як се доносить з Владивостоку до Червоного Хреста. Між австро-угорськими бранцями були жовніри ріжних національностий.

НІМЕЦЬКІ УГЛЕКОПИ НЕ ХОЧУТЬ ТЕПЕР 6-ГОДИННОГО ДНЯ ПРАЦІ.

Кажуть, що занепад країни вимагає більшого напруженя сил горожан.

БЕРЛІН, 27. січня.— На конференції Союза Християнських Углекопів у Ґельзенкірхен, Вестфалія, яка репрезентувала 100.000 углекопів, ухвалено відкинути покищо домаганє про 6-годинний день праці для углекопів. Мотивовано се тім, що німецький край находиться тепер в економічній руїні і потребує великого напруженя сил своїх горожан, аби міг двигнутися з занепаду. Углекопи не відкинули пропозиції раз на все, але згодилися працювати довше в часі економічної кризи Німеччини.

Тома Альберт вибраний президентом робітничої організації світа.

ПАРИЖ, 27. січня. — Тома Альберт, французький робітничий лідер, зістав вибраний одноголосно президентом світової робітничої організації, покликаної до життя мировою конференцією. Конференція, яка радила два дні, приняла всі резолюції, ухвалені на першій робітничій конвенції у Вашінґтоні.

Робітнича конвенція у Вашінґтоні ухвалила отсі домаганя: 8-годинний день і 48-годинний тиждень праці у всіх державах світа; звести всі приватні аґенції, а натомісць завести правительственні; заборонити женщинам працювати в ночи; заборонити дітям, низше 12 літ життя, працювати; платня для працюючої женщини в часі приходу на світ дитини, місяць перед і місяць по породі.

Денікин ут.к.

ПАРИЖ, 27. січня. — Генерал Денікин і його штаб всіли на англійский корабель, який відїхав до Царгороду.

ЩО ПЛЯНУЄ РОБІТНИЧА ПАРТІЯ АВСТРАЛІЇ.

Хоче злучити шість правительств в один, розігнати сенат і наставити 31 соймів.

МЕЛБУРН, Австралія, 23. січня. — Робітнича партія Австралії видала маніфест, в якім взиває нарід, аби при надходячих виборах він привернув її назад до правительственної власти, а в заміну за се партія дасть народови нагоду установити собі самому свої права.

В маніфесті говориться, що партія — коли прийде до власти — наміряє знести всі шість правительства Австралії і заступити їх провінціональними соймами в числі 31. Тепер в Австралії, яка ціла находиться під Анґлією, є шість провінцій, котрі мають свої двопалатні парляменти, і один парлямент спільний для цілої Австралії. В усіх парляментах є 636 послів. В пляні робітничої партії є знести провінціональні парляменти і австралійський сенат. На місце провінціональних парляментів настановити 31 провінціональних соймів і однопалатний парлямент для цілої Австралії. Провінціональні сойми булиб також однопалатні. Всіх послів в соймах і в парляменті булоб 400. Провінції з числом виборців меньше чим 100.000 висилалиб до парляменту 10—15 послів; ті від 100.000 до 150.000 висилалиб 15—20 послів. Місто Мелбурн малоб 25 послів, а Сидней 30.

Політика правительства з лона робітничої партії йшлаби по лінії цілковитої самоуправи для Австралії, яко британської комуни; не допустити до жадної державної федерації Австралії; домагатись неограниченого законодатного права для парляменту в австралійських справах, і надане як найширшої автономії для провінцій і міст. Всі важніші питання мавби полагоджувати сам нарід через, загальне і рівне право голосованя.

В парляменті малоб бути 100 послів. Парлямент мавби право творити нові провінції після потреби. Кождою провінцією правилби сойм, котрий укладавби всі закони для своєї провінції. Послі булиб вибирані на протяг трох років.

Австралійське правительство перебирає на себе всі довги Австралії. Всі податки збиралоби австралійське правительство, а се тому, щоби оминути розходи і подвійні податки. Центральне правительство розділяло свою касу між провінціональні правительства.

Чорногора протестує проти несправедливої акції алянтів супроти неї.

ПАРИЖ, 26. січня. — Чорногорське правительство, яке тепер перебуває в Нівель, Франція, вислало сильний протест до мирової конференції у звязи з дискусією над адрійським питанням. Протестується проти способу, в якій полоптано суверенні права Чорногори. Говориться, що Найвисша Рада порішила справу Чорногори проти волі населення, не питаючись навіть, які є бажаня Чорногорців. Нота кінчиться приглядною мировій конференції, що „королівство Чорногори є вашим союзником, а не підбитим ворогом; є суверенною і конституційною державою, котрої права антанта повинна так респектувати, як котроїебудь великої держави". — Не зайсно, мирова рада влучила Чорногору до сербського королівства, проти чого Чорногорці кровно по протестують, бо така ухвала нанесла образу для них. Чорногора була старшою державою чим Сербія.

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

ПОЧТА ПРИНИМАЄ ПАКУНКИ ДО ГАЛИЧИНИ.

Також до Холмщини, частий Волині і Поділля.

ВАШІНҐТОН, 27. січня.—Міністерство почти оповіщає, що почта Зл. Держав приймає пакунки до висилки в Галичину, Холмщину, часть Волини і Поділля, і взагалі на землі, що находяться під польською окупацією. Один пакунок може мати найбільше 11 фунтів ваги. Оплата виносить 12 центів за фунт, або часть фунта. Почта принимає пакунки реґістровані.

Кошт удержання американської дипльоматії.

ВАШІНҐТОН, 26. січня — Палата послів американського парляменту ухвалила нині видати з державної каси 8,843.038 долярів на удержанє дипльоматичної і консулярної служби в 1921 році. — Мимо домаганя міністра Лєнсінґа, аби амбасадорам піднести платню з 17.500 долярів на 35.000 долярів, підвишки не ухвалено. Ухвалено лише підвисшити по 1.000 долярів на рік для кождого підсекретаря і урядника американської амбасади і посольства.

ПРИМУСОВА НАУКА ДЛЯ ЧУЖИНЦІВ.

Хто не вміє говорити, читати й писати по анґлійськи, мусить навчитись.

ВАШІНҐТОН, 26. січня. — Нині сенат приняв законопроєкт сенатора Кенайона, щоби правительство асиґнувало 6,500.000 долярів на примусове і безплатне навчанє тих чужинців і тубильців, котрі не вміють говорити, читати або писати по анґлійськи. За проєктом було 36, проти проєкту 14 голосів.

Законопроєкт говорить, що кождий стейт має постаратися, аби всі його мешканці в віці 16 до 21 літ, коли не вміють говорити, читати і писати в анґлійській мові, ходили примусово до вечірних шкіл бодай 200 годин в році через такий протяг літ, який означать стейтові шкільні власти. На науку до вечірної школи мусить ходити безуслівно кождий, тутешний роджене ць і чужинець, коли не вміє говорити, читати й писати по анґлійськи. Хто не повинується законови, буде строго караний.

Кождий стейт має також постаратися, аби завести вечірні курси для добровільного студювання анґлійської мови для осіб від 21 до 50 року життя. Особи в тім віці не є силувані ходити на шкільні курси, однак від них будеться вимагати всюди знання анґлійської мови.

Сенатор Кенайон став домагатися ухвалення такого закона, коли лише повернув з Пенсильванії, де його вислало правительство студіювати промислове положенє в часі сталевого страйку. Враженя, які сенатор виніс в Пітсбурґщині, були дуже погані. Він сконстатував там, що велика скількість тамошних робітників — се чужинці, котрі не вміють говорити ані читати ані писати анґлійською мовою. Незнанє анґлійської мови є відвічальне — після сенатора Кенайона — за робітничі заворушення між чужинцями, за нещасливі випадки між чужинецькими робітниками і за застій у вибиранню горожанських паперів.

Парляментарна комісія за примусовою службою військовою.

ВАШІНҐТОН, 27. січня.—Сенатська мілітарна комісія закінчила вчера за примусовою військовою службою для молодців від 18 до 21 літ включно. Примусова військова служба має тривати чотири місяці.

Мілітарна комісія поділила армію Злучених Держав на три категорії: 1. — Армія Горожанська, зложена з мущин, що відбули примусову службу; 2. — Армія Постійна, з 280.000 добровольців жовнірів і 18.000 офіцирів; 3. — Державна Сторожа.

Горожанська армія може бути покликана під оруже лише на случай виповідженя війни.

ПРОТИБУНТІВНИЧИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ УПАДЕ.

Посли атакують його.

ВАШІНҐТОН, 24. січня. — Боротьба проти так-званого „протибунтівничого" законопроєкту ведеться не лише в комісії, але перейшла також на салю палати послів, де і републикани і демократи остро критикують його, а другі знова обороняють.

Посол Гудлстон, демократ з Алабами, каже, що протибунтівничий закон мігби перемінити промислові заворушення в заворушення політичні. Посол Бурк, републикани з Пенсильванії, каже, що протибунтівничий закон в Пенсильванії приміняно підчас останного страйку до розгонювання навіть двох або трох робітників, коли вони стали щось говорити між собою.

Альфред Бекман, бувший помічник федерального прокуратора, заявив, що такий закон бувби більшим лихом чим насильна акція деяких груп. Доси не було таких злочинів, аби їх не можна було покарати істнуючими законами. „Уважайте, панове, що утиск викликує спротив. В котрих державах найбільше практикується утиск, в тих держах є більше революціонерів".

Протибунтівничий законопроєкт говорить, щоби карати гривною і тюрмою, а то і карою смерти тих осіб, що будуть устно чи письменно визивати нарід до повалення істнуючої державної системи.

Проти принятя такого законопроєкту наспіло много протестів від визначних людий. Робітництво взагалі є противне тому законопроєктови і домагається відкинути його. Є правдоподібність, що він буде відкинений, а в остаточнім разі змінений.

Також Муриши горячо протестують проти принятя того проєкту, бо він виключає від почтової пересилки і карає строго ті газети, що будуть атакувати самосуди над Муринами. „Муринє — кажеться в протесті — є добрими горожанами Злучених Держав, але за своїми расовими правами мусять вповнитись, отже не бажають, аби сей проєкт став законом".

ПАРЛЯМЕНТ ЗЯ ЗВОРОТОМ ЗЕЛІЗНИЦЬ.

Робітники і фармери протестують.

ВАШІНҐТОН, 26. — Обі палати парляменту прийшли нині до остаточного порозуміня в справі передачі зелізниць в приватні руки. Є правдоподібність, що зелізниці, згідно із заявою президента, будуть передані давним власникам 1-го марта.

Проти передачі зелізниць в приватні руки є робітники і фармери, делеґація котрих явилася нині в парляменті і жадала, щоби правительство задержало зелізниці під своєю контролею ще на протяг бодай двох років. Робітники основують своє домаганє на страху, що з переходом зелізниць в приватні руки зелізничники дістануть меньшу платню, або одержать в остаточнім разі теперішну платню в часі, коли коштн життя піддуть вгору.

Представник Віконсинської Стейтової Федерації Праці заявив послам, що робітники будуть поборювати при виборах кождого теперішного посла, котрий заявиться тепер за зворотом зелізниць в приватні руки. Він зажадав, аби парлямент зарядив основне слідство в управі зелізниць, бо є фактом, що деякі круги стараються здискредитувати державну контролю зелізниць.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893.

VLADIMIR B. LOTOTSKY, Editor-in-Chief.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION: United States:		ПЕРЕДПЛАТА: в Злучених Державах:	
1 year	$3.75	на рік	$3.75
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
In Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$5.00	на рік	$5.00
6 months	$2.50	на пів року	$2.50
3 months	$1.50	на 3 місяці	$1.50

Single copy 4 cents. Поодиноке число 4 центи.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.

Телефон Гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланню замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

Ганебний документ.

„Місіонери" правительства Петлюри у Варшаві підписали зреченнє Галицької України і застереженє в користь польських панів на Україні.

Наша часопись писала вже про те, що частина української дипльоматичної місії у Варшаві підписала дня 2. грудня, 1919, „угоду" з польським урядом, в якій зріклася Галицької України. Сей документ є неважний, бо трох членів місії відмовилось його підписати, а коли місія їхала до Варшави, була застороча, що лише ся її постанова важна, яку підпишуть всі члени місії. Члени місії, що відмовились підписати сей документ, опісля покинули місію. Др. Евген Петрушевич, диктатор Галицької України, ствердив неважність того документу в меморіялі до аліянтських держав, який ми вже були подали в нашій часописи.

Сього соромного документу український нарід ніколи не признає важним і він остається тільки плямою в історії української політики, однак Ляхи будуть його використовувати, розуміється, поти, поки се їм буде удаватись.

Отсе подаємо той соромний документ на сумну память тих, що під ним поклали свої підписи:

Українська Дипльоматична Місія в Річи Посполитій Польській.

До високого Уряду Річи Посполитої Польської:

Від імени Української Республіки, як її представник Українська Дипльоматична Місія в Річи Посполитій Польській, заявляє слідуюче:

Український народ на протязі цілого ряду віків боровся за своє право на вільне національне життя, боронив політичну независимість утвореної ним держави.

На протязі цих віків історичні менти, коли під впливом економічно-соціяльних причин український народ губив свою незалежність та самостійність, але ніколи, як то свідчить його многовікова історія, тої незалежности та самостійности український народ не зрікався.

Кожен раз по довгих роках політичного поневолення живі народні сили здіймали боротьбу за національне визволення і сини своєю кровю покутували політичні гріхи батьків та розбивали огидні кайдани неволі, накутої чужинцями.

От і тепер, разом з иньшими поневоленими народами бувшої російської держави, український народ повстає проти московського поневолення. Коли спільними зусиллями цих народів розвалилися гнилі стіни „московської тюрми народів", Перший Український Народний Парлямент, Центральна Рада, в перший же рік свого істнування, — одмежувався від бувшої Росії, зрікся орієнтації на „царя восточного православного" і проголосив Україну самостійною і незалежною Народньою Республікою.

За самостійність і незалежність тої Республіки український народ на протязі останніх двох років провадить невпинну боротьбу з російськими імперіялістами, з якогоб лягеру вони не походили. Провадючи ту кривавy і тяжку боротьбу, Українська Народня Республіка одночасно прагне навязати добросусідські стосунки з усіма культурними державами, а передусім з тими, котрі з нею межують, з котрими Україну лучать історично-соціяльні і економічні взаємини, — в першу чергу з Річчю Посполитою Польською.

Згідно з тим своїм бажанням Український Уряд декларує:

1. Що територія Української Аародної Республіки має бути установлена з такими кордонами: починаючи від Чорного Моря по річці Дністру і від Дністра між Польщею і Україною по річці Збручу. Далі кордон Української Народної Республіки на території бувшої російської імперії має пройти на західньо-північній Волині і остаточне вирішення тут кордону залежатиме від вирішення Мирової Конференції в Парижі. Далі на півночи, сході і півдни кордон буде встановлений після опанування відповідних частин території українськими військом і відповідних переговорів з заінтересованими державами.

2. Національно-культурні права, які Уряд Української Народньої Республіки забезпечує на території України громадянам польської національности і на відворот. **Політичне становище Східньої Галичини розвязується Польським Урядом в порозумінню з представниками українського народу, мешкаючого в тій провінції.**

3. Остаточне вирішення складного земельного питання, в напрямку справедливости і заспокоєння широких мас, буде перевелено через всеукраїнський Установчий Парлямент, обраний на підставі загального, демократичного без ріжниці національности, для всіх рівного виборчого права і таємного голосування. На час від менту заключення і підписання між Україною і Польщею умов згоди і до скликання Уставодавчого парляменту, **юридичне положення землевласників польської національности на Україні регулюється на підставі осібного погодження між Українським і Польським Урядами.**

4. В справах економічно-торговельних Українська Народня Республіка бажає навязати як найтісніші стосунки з Річчю Посполитою Польською на підставах взаємности і обміну послугами в обсягу транзіту через свої території.

В свою чергу Уряд Української Народньої Республіки від Уряду Річи Посполитої Польської жадає:

1. Признання Української Народньої Республіки незалежною, самостійною Державою, підтримання змагань Української Народньої Республіки до того перед третіми державами і заключення необхідних договорів та конвенцій, поперед всього військового, торговельного і конзульського характеру.

2. Для ліквідації наслідків попередніх непорозумінь і скріплення сприятливої атмосфери взаємного довіря, доброзичливого і скорого випущення на волю цих осіб української національности, які з політичних причин конфіновані, інтерновані Польським Урядом, чи заходяться під арештом або увязнені.

3. Допомогти Українській Народній Республиці в її боротьбі з ворогами, зброєю, наборами, амуніцією, військовим одягом і взагалі військовим майном у розмірах, які будуть опреділені окремою згодою Українського і Польського Урядів.

4. Відкриття дійсного і скорого транзіту з третіх Держав через Польщу на Україну полонених українських вояків, належних Україні грошевих знаків, військового знаряддя, одежі і всякого військового майна та матеріялів.

Подаючи до відома Уряду Річи Посполитої Польської повисшу декларацію Уряду Української Народньо Республіки вважає, що декларація ця стане основою до навязання братніх стосунків між обома народами.

Щиро домагаючися стального миру і найтіснійшого зближення між Польською Річчю Посполитою і Українською Народньою Республікою ми сподіваємось, що обидва Народи в спільному єднанню утворять могутню непереможну силу, яка буде основою ладу і спокою на Сході Европи ,та спричиниться до пишного розцвіту культури обох Народів.

Грудня 2. дня 1919 року м. Варшава.

Оригінал підписали: За Уряд Української Народньої Республіки, Українська Дипльоматична Місія в Річи Посполитій Польській:

Голова Місії: Міністер Юстиції і Керуючий Мін. Закор. Справ У. Н. Р. **Андрій Лівицький** в. р.

Член Місії: **Л. Михайлів** в. р., **Ржепецький** в. р., Радник Секретар: **П. Понятенко** в. р.

Місце печаті: З оригіналом згідне Діловий Секретар.

ЗВІТ

з 5-го засідання членів Української Дипльоматичної Місії в Річи Посполитій Польській з Делеґацією Уряду Річи Посполитої Польської, відбутого в Варшаві дня 2. грудня 1919 р. в салі засідань Міністерства Закордонних справ Р. П. П. Присутні з українського боку: ПП. Міністер Андрій Лівицький, перший заступник Голови Місії Др. Леонід Михайлів, Політичний Радник Прокіп Понятенко, Політичний Радник Борис Ржепецький.

З польського боку: ПП. Директор східнього відділу М. З. С. Роман Кноль, Радник М. З. С. Чеслав Бабінський, Референт М. З. С. Маріян Шумляковський, проводить п. Директор Роман Кноль.

П. Міністер Лівицький відчитує декларацію Української Дипльоматичної Місії в Річи Посполитій Польській до Високого Уряду Річи Посполитої Польської з дати Варшава дня 2. грудня 1919 р. якої текст предкладається.

П. Дир. Кноль: З рамени Уряду Річи Посполитої Польської єсьм уповажнений приняти Декларацію Панів. В відповіді на неї хочу зазначити, що справді цей крок Панів є найдальшим посуненням справи з Вашого боку. Представлені Вами жадання будуть по черзі сповнені Вже тепер, дякуючи добрій волі Панів, будемо могли перейти до зовсім щирої співпраці. Те, що Панове тут зробили, буде міродатним не лише для обох заінтересованих народів, але також і для заграниці. Відомо, що російська імперія, така, як була перед війною вже не повстане, тож вже тепер можемо себе уважати союзниками на сході Европи.

Міністер Лівицький: Приємно нам було вислухати слова, що Польський Уряд готов допомогти нам в прикрім положенню. Віримо, що цей прикрий стан є, як то вже нераз було в історії нашого народу, лише часовий. Ми певні, що енерґія українського народу дозволить вийти на красшу дорогу. Коли ми тепер будемо мати надію, що Польська Річ Посполита поможе нам у визначенню державної самостійности, — то вірю, що зближення те буде також причиною зближення з другою нашою сусідкою, Румунією. В першу чергу просимо знестися з Польським Командуванням, щоби перепустити свобідно ті частини наших військ, які перейшли Збруч, а дальше предприняти все те, що потрібне до витворення нашої мілітарної бази.

П. Шумляковський: Дуже нам приємно почути ті слова, які свідчать про охоту зближення. Здаємо собі справу з того, що Панам помім тепер дуже потрібна так в дорозі дипльоматичній, як і в конкретне помім. Також готові ми помочи Панам у внутрішнім будівництві. Вірю, що наша співпраця видасть богаті наслідки.

Радник Рабінський: Позволяю собі докинути пару слів з рамени конзулярної місії. Хочу дати висказ переконаню, що також праці нашої підкомісії, по тім порозумінню, яке тут нині осягнено, увінчаються успіхами.

П. Містоголова Др. Михайлів: Наша декларація є заявою доброї волі Українського Уряду. Коли ми довгий час не могли рішитися, то було це з осторожности, бо ми цю декларацію лічимо не за шмат паперу, але за серіозний обовязок як з українського так і з польського боку. Може ми не такі іскусні дипльомати, но ми щирі політики. Нашим бажанням є найти шлях порозуміння між обома нациями. Сьогодні врешті досягли ми це, чого перед роком бажали лише поодинокі люде. Ярким доказом доброї волі є також зібрання, яке відбули проживаючі у Варшаві Українці, а яке заакцентувало становище членів Місії. Нехай отже буде не ствердженням, що шлях тісного звязку з Польщею, буде початком осягнення вирішення суверенности і повної самостійности Української Народньої Республіки між всіма державами світу, за яку народ борється вже 2 роки. Надіюся, що стрінем таку саму щирість з польського боку.

П. Міністер Лівицький: Від Польського Правительства задежать тепер чи в історії нашій почнеться ера щирого порозуміння.

П. Дир. Кноль: Слушною річею є, щоби від нашої військовости зажадати для Панів видатної помочі. Припускаю, що з боку нашої військовости не зустрінемося з якоюсь неохотою. Думаю, що також на міжнародним ринку дасться зауважати зближення між нашими представниками. Супроти цего можемо приступити до розвязання наших пленарних засідань, а дальшу працю перенести на наші спільні комісії. Вношу, щоби на тім сьогоднішне засідання покінчено.

На тім засідання замкнено.

УКРАЇНСЬКИЙ ПРОТЕСТ ДО СЕКРЕТАРІВ СОЦІЯЛІСТИЧНИХ ПАРТІЙ В СПРАВІ ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНИ.

Ви знаєте добре, що інтернаціональна соціялістична конференція, яка відбулася в Люцерні в місяци серпни м. р., одноголосно приняла **резолюцію протесту проти політики польського уряду і держав антанти в справі Східної Галичини.** Конференція підкреслила се, що окупація тієї країни, переведена насильно польським урядом при активній моральній і технічній допомозі держав антанти в імени так званих „історичних прав", противоречить головним засадам Інтернаціоналу і зажадала, щоби польські окупаційні війска негайно уступили із Східної Галичини, а щоби питанне про спірні границі українсько-польські було вирішене за спільним порозумінням інтересованих народів.

Ся резолюція осталась без впливу. Навпаки, польський уряд невдоволений мандатом, який дала йому мирова Конференція рішенням з дня 11. липня м. р., зажадав і отримав ще більші уступки, мимо протестів делеґації Української Республіки і Східної Галичини, місцевих організацій і преси. Рішенням з дня 20. падолиста Найвисша Рада постановила, що Східна Галичина має остатись на протязі 25 літ під управою Польщі, зі статутом, який має запевнити Східній Галичині територіяльну автономію, а по 25 літах про будуччину тієї країни має вирішити Ліґа Народів.

Але польський уряд не вдоволений і тим рішеннем та опираючись на своїх правах до звороту Галичини, жадав її анексії дефінітивної а не тимчасової. Французький уряд підтримував сі домагання, і останніми днями президент Найвисшої Ради, Клемансо, мав приємність повідомити палату послів про свою особисту побіду, яка змінила тимчасовий мандат Поляків у справі Галичини на право дефінітивної анексії.

Сей новий тріюмф Клемансa над розумнійшими поглядами инших союзників викличе здивоване всіх, хто тільки скількинебудь знає справу. Він не тільки нарушує право самоозначення народів, але він продовшує реалізацію наслідків у високій мірі суперечних бажаням народів.

За пів року польської окупації весь світ бачив наглядно, що обіцює польська адміністрація сього краю. За той час сей край став найбільш збіднілим, найбільш нещасливим краєм на всім світі. Се не прибільшення. Край в дійсности є винятий зпід усякого закону; всі громадські інституції зруйновані; населенне остається під терором, інтеліґенція і всі свідомійші елементи селянські і робітничі томляться в тюрмах і концентраційних таборах, які являються розсадниками епідемій завдяки тому страшному режімови. Край заражений тифом; згідно офіціяльним відомостям цілі сотні громад заражені і ніяких способів боротьби з епідемією не приймається. Умовини життя дуже трудні; населенне живе в ямах, не забезпечене ніжиою тому, що продукти жиив поконфісковані польськими властями. Воно настроене надзвичайно ворожо і неприхильно супроти польського режіму. Сама польська людність тікає з краю, бачучи із жахом, що серед таких обставин вона засуджена або на вимерте або на безконечну горожанську війну.

Соціялістична преса не тільки українська але й польська не має сумніву щодо можливости нинішнього стану річий. Навіть із становища політиків, котрі все ще мріють про ізоляцію Німеччини й утворенне дротяної загорожі проти большевизму, утворенне такого поля нещастя і розпуки, яким буде Східна Галичина під польським режімом, являється яскравим божевіллєм. Тим більше, зі становища тих, які не уносячись імперіялістичними химерами, бажають тривкого заспокоєння Европи, продовженне польської окупації Галичини являється річию недопустимою. Селянська і робітнича людність Галичини, українська і европейська, таксамо як і українська інтеліґенція, ніколи не помиряться з польським пануванням і Галичина під польським режімом буде огнищем вічних замішань, які заколочувати-муть спокій.

З огляду на те ми, українські соціялісти- звертаємось до всіх товаришів світа з горячим проханнем, щоб вони негайно через свою пресу, свої партійні організації і парляментські представництва в інтересах потоптаних принципів самоозначення народів, в інтересах тривкого спокою, здоровля і порядку в Европі, **домагались як найсильнійше:**

1) Аби польські війска негайно опорожнили Галичину.

2) Аби польські власти повернули всіх вивезених з краю мешканців.

3) Аби зруйнованому краєви за посередництвом його громадських орґанізацій подано першу поміч в медикаментах, одежі та будівельних матеріялах апровізаційними орґанізаціями заосмотрення і Червоного Хреста.

4) Аби польському урядови відібрано мандат на адміністрацію Галичини і дано їй можність під контролю Ліґи Народів чи міжнародного Комісаріяту, коли се буде признано потрібним, орґанізувати свою автономію й оборону.

Женева, Швайцарія, дня 31. грудня 1919.

ЗА ДЕЛЕҐАЦІЮ ПАРТІЇ УКРАЇНСЬКИХ СОЦІЯЛІСТІВ-РЕВОЛЮЦІОНЕРІВ:

Михайло Грушевський, голова. **Дмитро Ісаєвич**, секретар.

ВІСТИ З НАПАДЕНОЇ ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНИ.

САМБІРЩИНА.

Москвофільсько-польське здійство.

По заняттю Самбора польським військом його командант на просьбу „Галіцко-русских" настановив о. Гмітрика засідателем майна стоваришення „Української Ризниці в Самборі", з філіяльними складами в Перемишлі, Станиславові і Львові. **Окружний самбірський суд проти волі Надзірної Ради установив о. Гмітрика куратором стоваришення тим, щоби він скликав загальний збір членів для вибору нової Надзірної Ради і дирекції.** Не вижидаючи на будову рішенне найвисшого суду в Варшаві по причині рекурсу, **приняв куратор около 300 нових членів галіцко-русских, не приймаючи Українців і скликав загальні збори на 16 грудня 1919.**

Зіхалося около сто „галіцко-русских" членів, які заосмотрилися в кількасот повноваллий без уділових книжочок. Всі ті повноваллі признав куратор за важні, натомісць не приняв повноваллий, уділених членам Українцям, навіть від священичого тов. св. Павла, ізза недостачі чисел уділових книжочок, на яких — казав — подачу підчас зборів нема часу, а „русским" подав числа перед зборами на кільна днів, хоч сього публично не оголосив. Не дивно, що побідили москвофіли. Ані одного Українця не вибрали до дирекції і Надзірної Ради. Вся торговельна служба вже нова, москвофільська, замісць української. Оголошення „Різніца" подає по великорусски, польськи і українськи.

ГЛИНЯНИ.

Самоволя жандармів.

Як гарно живеться тутешнім Українцям, нехай послужить факт, який так всім- дався в знатте. Є ним поведенне місцевих жандармів. Вечерами уладжують вони лови на Українців по улицях міста і з місця арештують. Були випадки, що над деякими Українцями знущалися.

З ДОМБИ.

З домба звільняють дуже поволи наших інтернованих. Звільняють денно по переслуханню по 40 до 50 людий; проти кого одначе є якінебудь доноси, тих ще не звільняють. Увільнення іде поволи так, що ще 31. грудня було 800 осіб. Придніпрянців лишилася ще сотка.

Харч зовсім не поправився. Дають на сніданне так званий чай, на обід бруквяну або барабольну зупу, а на вечеру знов „чай". Хліба одна шеста частина, — через що люди масово хорують з голоду. Денно вивозять до шпиталів 6 до 8 возів хорих.

ПОЛІТИКА НОВОГО УРЯДУ ПОЛЬЩІ.

Як звісно, на місце славетного Падеревського премієром польського кабінету став Скульський. В політиці він цілком не ріжниться від Падеревського і стремить до „реформ" старосьвітських як і його попередник.

Осьяку програму своєї політики виложив Скульський, коли обняв урядоване:

1. Президент польської републики буде вибиратись на протяг семи літ національним вибранем, в якого склад входили-муть члени сойму і сенату. **Він мати-ме владу конституційного монарха, а іменно: право репрезентації, недовичальности, ласки і „вета".**

2. Законодатну владу має у своїх руках двопалатне законодатне тіло. Низше палата звати-меться сойм. 30 членів сенату вибирати-ме сойм, однак не із своїх членів; 30 членів вибирають так звані „жокрільскі ради", а 21 членів будь-б предсвитакивати віроісповідань, наук і мистецтва. Кождий закон, ухвалений сойм-ом, мусить бути одобрений сенатом. Коли ж сенат його відкине, то закон стається прислосильним, коли його сойм ухвалить вдруге більшостю трох пятих голосів і президент не заложить проти нього свого „вета".

3. Уряд стоїть за негайним переведенем земельної реформи, однак розділ землі переводити-меться в той спосіб, що програма відрізнює **три кляси селянських маєтків:** а) малі селянські господарства від 15 до 25 моргів, — тих має бути 60%; б) середні від 25 до 40 моргів (30%), і великі від 40 до 80 моргів (10%).

В той спосіб, як бачимо, земильна реформа має бути переведена в користь богатших селян, а що найважнійше — в програмі уряду цілковито не згадується про безземельних, яких інтереси не лежать на серці всесильному провідникові людовців Вітосови. Які будуть наслідки такої „реформи", можна заздалегідь предбачити.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПП. СЕКРЕТАРІВ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА.

Сим повідомляєсь Вп. ПП. Секретарів відділів У. Н. Союза, що висилка календарів на рік 1920 для членів Українського Народного Союза вже розпочалась і що в останних днях вислано на адреси ПП. Секретарів посилки календарів для слідуючих відділів:

Дня 24. січня вислано через „парсел пост": Від.: 2 (2 пакунки), 3, 5, 6, 7 (3 п.), 8, 10 (3 п.), 11, 12 (2 п.), 13, 14, 15, 16, 18 (2 п.), 19, 21, 22, 26, 27 (2 п.), 28 (2 п.), 29 (2 п.), 30, 31, 32, 35, 39, 40, 41 (2 п.), 42 (2 п.), 43, 44 (2 п.), 45, 48 (2 п.), 51, 52, 55 (2 п.), 57, 207, 234 (4 п.).

Дня 28. січня вислано через „парсел пост": Від.: 20, 24, 45, 50, 58, 59, 60, 61 (2 п.), 62 (2 п.), 63 (3 п.), 65 (2 п.), 66 (2 п.), 71, 72 (2 п.), 73, 75 (2 п.), 76 (2 п.), 121, 183, 303, 305, 229, 370, 36, 57.

Присім пригадують ся ПП. Секретарям дотичних відділів, що вислані на їх адреси календарі є призначені для всіх членів, котрі заплатили по 30 цит. до У. Н. Союза в місяци грудни.

Просить ся ПП. Секретарів дотичних відділів, щоби одержані календарі роздали членам на найблизшім мітінґу, а на случай неодержаня вислоної на їх адресу посилки, зголосились до дотичних урядників почтових, з коли оказалось, що посилка затрималась, а належить про се сейчас повідомити уряд У. Н. Союза.

Гол. Уряд У. Н. Союза.

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ ЧОТИРОХ НАРОДІВ В НЮ ЙОРКУ.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 15-го ЛЮТОГО С. Р.,
о 2-ій годині сполудня, відбудеться в Ню Йорку, в Менгеттен Опера Гавс,

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ

заходом
ЛІҐИ УКРАЇНЦІВ, ЛИТОВЦІВ, ЛАТИШІВ І ЕСТОНЦІВ В АМЕРИЦІ.

Виступлять 4 хори і будуть солісти та артисти-музики від чотирох народів.

Місць є 3.000.

Тікети треба наперед замовляти. Ціни є від 2 доляри до 50 центів.

Українці можуть замовити тікети через Канцелярію У. Н. Комітету, яка для них задержить кілька днів або вишле по одержанню гроший. — Адресувати:

UKRAINIAN NATIONAL COMMITTEE of U. S.
80 East Seventh Street, :: :: :: :: New York, N. Y.

ГРОШІ
ДО ГАЛИЧИНИ, БУКОВИНИ, УГОРСЬКОЇ УКРАЇНИ
ТА ДО ИНШИХ КРАЇВ В ЕВРОПІ
посилайте через
АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ БЮРО В НЮ ЙОРКУ,
КОТРЕ Є ОДИНОКОЮ НАРОДНЮЮ ІНСТИТУЦІЄЮ В АМЕРИЦІ.
Американсько-українське Бюро висилає гроші беспечно, певно і під повною гарантією.
Посередничить у відшукуваню кревних і знакомих в старім краю.
Полагоджує всякі старокравні справи судові, спадкові і ґрунтові.
ВИРОБЛЯЄ ПАШПОРТИ і дає всякі інформації в справах виїзду до краю і як спровадити сюди родину зі старого краю.
ПРОДАЄ ШІФКАРТИ на всі корабельні лінії до і з Европи.

ВИСИЛАЄ
ПАКУНКИ
ДО СТАРОГО КРАЮ
від 50 до 200 фунтів ваги.
В пакунках можна посилати поживу лиш в бляшаних пушках (кеґах), а з одежі старатись посилати переважно все нове.
Оплата виносить по 20 ц. від фунта ваги, за пакунки о вазі меньше як 50 фунтів платить ся за цілих 50 фунтів.
Асекурація виносить по 5 ц. від кождого доляра вартости висланих річий.
Обовязком отже кождого Українця є, у всіх тих справах удавати ся лишень і виключно до свого власного бюра і недвати ся ошукувати ріжним чужинецьким, часто ворожим нам, аґентам.
Ключ „Сайф до свого!" повинен знайти тут повне застосоване.
Пишіть отже по всякі інформації у висше наведених справах на адресу: 10—

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.,
30 E. Seventh Street, New York, N. Y.

Родимці!

КУРС КОРОН ДУЖЕ НИЗЬКИЙ.

1000 КОРОН - - $6.50

КОРИСТАЙТЕ ЗІ СПОСІБНОСТИ І ВИСИЛАЙТЕ ГРОШІ СВОЇЙ РОДИНІ АБО ДО КРАЙОВИХ БАНКІВ. — КУПУЙТЕ КОРОНИ ГОТІВКОЮ АБО ЧЕКОМ.

ЗА ЗЛОЖЕНІ У НАС ГРОШІ ЯКО ДЕПОЗИТ ПЛАТИМО ПРОЦЕНТ.

ВИСИЛАЄМО ГРОШІ ТАКОЖ ТЕЛЕГРАФІЧНО.

В справі виїзду до краю голосіть ся до нас. З поважанням

Nemeth State Bank,

ІВАН НЕМЕТ, президент.

Головний офіс:

10 E. 22ND STREET, NEW YORK, N. Y.

Філія:

1597---2ND AVE., COR. 83RD ST., NEW YORK, N. Y.

Проф. Станислав Дністрянський.

СТАТУТ ДЛЯ ГАЛИЧИНИ.

(Застережено права перекладу на всі европейські мови).

(З віденського тижневика „Воля").

II.

Колиж маємо розважити отсі громадянські права, які статут хоче признати зосібна „мешканцям Галичини" (пор. вступ до статута), то можна подалити їх на три категорії: 1. забезпека індивідуальних, політичних і релігійних свобід громадян; 2. т. зв. „автономія" Галичини з галицьким соймом на чолі; 3. участь виборців Галичини в виборах до сойму Польщі та в законодатних нарадах варшавського сойму.

До I. Забезпекою особистих, політичних і релігійних свобід займається постанови арт. 5—9.

а) Усі вольности приватного і публичного характеру, та всі політичні права, чи індивідуальні, чи такі, що приелугувати-муть меньшостям в Польщі на основі польських законів, мають бути запевнені і в Галичині. Зосібна має бути запоручена найповнійша релігійна свобода, та греко-католицький обряд дмає користуватись тими самими правами, що й римо-католицький (арт. 5).

Притім мусимо звернути увагу, що навіть ся постанова статута, яка має галицьким „мешканцям" забезпечити загальні особисті та політичні свободи, **не признає сим мешканцям тої сили, щоб вони самі та через власну репрезентацію могли постановити дотичні закони; щоб могли самі вирішити границі і зміст своїх власних особистих чи політичних свобід.** І щодо сього предмету, шанує статут суверенне порішенне польського сойму в Варшаві (арт. 5), а щодо загального принципу охорони національних меньшостий, зазначує його особно лише тому, щоби польським меньшостям запоручити загальну охорону меньшостий там, де є більшість українська. 8 каже в другім відступі виразно, що гарантії, які проголосив Сен-жермеський договір з Австрією (28. червня 1919) на користь етнічних меньшостий, мусять бути запоручені й Полякам тоді, коли більшість була українська.

Польські меньшости лежать статутови дуже на серці, та статут не жахається поставити навіть загальні обмеження свободи зборів і товариношення, свободи слова і преси в Галичині, соціяльни сього жадати-не „спеціяльний режім сеї території": — тут має він мабуть на думці **абмеження Українців у згадаиих свободах,** а з другого боку висказує в тійсамій постанові бажанне „запевнити мешканцям як найбільше широку свободу згідно з удержанням порядку", — се-ж очевидно мало-б відноситись знова до польського населення Галичини, яке статут представляє собі як головних експонентів більшого, та упорядкованого правлїння в Східній Галичині" (вступ до статута). Так, **провідною думкою арт. 6 є очевидно той погляд, що треба вкоротити навіть політичні свободи Українців в Галичині на те, щоби уможливити і забезпечити безконечну політичну свободу Поляків.** Инакше не можнаб взагалі зрозуміти цілої повности постанови арт. 6, яка на перший погляд містить в собі явну противоречність. Розуміючи мотиви сеї постанови, можемо поняти її далекосяглість, але з другого боку мусимо справді здивнути раменами на се, як чужинецька комісія, яка складала сей статут, могла прийняти так горрендальну постанову під очевидним диктатом польських політиків.

б) До політичних свобід „мешканців Галичини" зачисляє статут постанову арт. 7 про **урядову мову.** „Польську та українську мову признається в рівній мірі за урядові мови в Східній Галичині, і вони мають користуватись тимсамими правами". Се був би справді важний здобуток для політичного життя українського народу в Галичині, колиб дотична постанова була ясно поставлена, подрібно розроблена і ніякими иншими постановами не перехрещена.

Та на жаль, комісія, що укладала сей статут, не здавала собі мабуть справи з усіх тих питань, які виринають при переведеню і рішеного питання, та не визналася ні в дотеперішній практиці сеї справи в межах бувшої Австрії, а зосібна в Галичині, ні в орканах запутаної теорії, яка виросла вже в другій половині 19. століття на основі невідрадних відносин між народами австрійської монархії. У Франції, та загалом на Заході Европи не було ніколи нічого аналогічного до тих відносин, які в національному питанню, зосібна з огляду на урядову мову, виринали трохи не щодня в рамцях колишньої Австрії, бож там не було в державі боротьби одного народу проти другого, тільки держава заступала здебільша один народ, одну державну та національну мову. Не так в Австрії. За урядову мову зводилось боротьби між народами, що тягнулись від почину конституційного життя аж до кінця всесвітньої війни, не перестаючи ані на хвилину, та виробилися вельми рафіновані способи в практиці, щоби накидати другим національним групам урядову мову політичних сильнійшого народу. **Тому не вистачає** сьогодня, як се робить статут в 7. арт., перетяти гордійський узол, не подаючи однак ясно шляхів, на які має вступити політичне життє, щоби дати, мовляв, обом національним мовам спроможність послугуватись ними в уряді на рівних правах.

Під розвагу сеї комісії, що укладала статут для Галичини, мусимо зосібна пригадати, що на підставі тих національних відносин, які виросли в австрійській монархії, запанувала в політичній літературі вже в другій половині 19. століття теорія, що основні закони, а зосібна основний закон про рівноправність усіх народів „у школі, в уряді, та в публичному житті" (арт. 19 австрійського осн. зак. з 1867 р.), подають яко такі лише загальні принципи, які про себе так довго не мають дійсної сили, доки не буде видано осібного виконуючого закону. Ся теорія повстала на почві змагань пануючих народів проти політично-слабших, та в першому ряді присвоїли її собі всі політичні круги польські. Так і тепер можна з гори передбачити, що Поляки зберігати-муть лише ті засади, які забезпечували їм дотепер уживание польської мови в урядованню, а будуть покликуватись на якийсь односторонний розпорядок, що його прирячують видати як вислід „виконуючої влаги" губернатора, чи на якийсь будучий польський закон, що його мав би ухвалити колись польський сойм у Варшаві (бо чейже по приписам арт. 12 і 17 статута, справа урядової мови не є „виразно" застережена „автономії" галицького сойму). Та яку-небудь дорогу вони виберуть, чи губернаторського порядку, чи окремого польського закона, то є певне, що подрібні норми про урядову мову не тільки не будуть досягати сеї „рівноправности" обох національних мов, яку високопарно заповідає арт. 7 статута, але обернуть ту засаду горі дном. Скільки самовільних комбінацій лишається тим містям політичної штуки, нищення своїх противників, з огляду на далеко ідучі нюанси поміж т. зв. внутрішною і зовнішною урядовою мовою! А кілько самовлі, **ґвалтів українському народови від свого національного ворога в сій справі від „виконуючої влаги" польського губернатора!**

Розваживши все те, мусимо прийти до переконання, що доки в статуті не буде подрібно, та поодиноким постановам, переведено справжньої рівноправности обох національних мов у Галичині, доти плятойне зрівнанне української мови з польською не може мати ніякої вартости для української більшости. Сам статут причиняється своїми постановами до ого, що згадана рівноправність стає майже ілюзоричною. Коли пригадаємо те, що було висше (під I, 3 і 4) сказано про окликуване урядників і про форми, які мають обовязувати при їх виборі, то не можемо сумніватись, що заповіджена рівноправність щодо урядової мови перемениться зараз у нехтоване праве української мови та зведе їх „ад мінімум".

в) Відступ 2, арт. 7 статута нормує **науку обох національних мов у народних школах.** Та й ся постанова не є цілком ясна, бо вона лише каже, що річию кождої громади „чи муніципальности" буде порішити, чи „в публичних заведениях елементарної науки" мається учити польську мову чи українську, чи може обі мови; **але не каже виразно, яка має бути вкладова мова в народних школах Галичини,** а саме, чи право громади рішати про науку української або польської мови відноситься тільки до науки мови, яко шкільного предмету, чи також до мови, в якій слідує викладати всі предмети науки елементарних шкіл. Загальний звук згаданої постанови дозволяє промовляє за тим, що треба під нею розуміти оба повисші випадки, але для ясности є необхідно, щоби постанова статута обняла виразно як один так і другий випадок.

Нормуючи науку обох мов в народніх школах на основі рішення громади, застерігає статут загальне право національних меньшостий по приписам Сен-жермеського договору з 28. червня 1919 року (арт. 7, відст. 2 і арт. 8).

г) Найважнійшу постанову, яка справді має для українського населення Галичини велике значінне, подає арт. 9, **висказуючи заборону систематичної кольонізації Галичини при помочі кольоністів із зовні. Та ніде правди діти, якраз проти сеї постанови протестують як найсильнійше політичні чинники, вказуючи сим дуже виразно, куди йдуть анексійні змагання польського імперіялізму — до: нищення українського елементу в Галичині.** Колиж статут хоче поставити заборолю проти винищення українства в Галичині, то очевидно числиться поважно з тими конфліктами, які кольонізація мусіла-б там необхідно викликати.

До 2) Статут признає Галичині **„автономію".** Ще в першій заяві Найвисшої Ради в Парижі з липня, 1919, кажеться виразно про **„територіяльну автономію".** У статуті нема вже сього означеня, але вступ, а ще в 1. арт. згадується, що **з давніх австрійських коронних країв Галичини й Буковини має утворитись „автономна територія Східньої Галичини".**

Головним експонентом сеї території має бути **галицький сойм.** Галицький сойм „має складатись з одної палати, вибраної на основі загального, тайного голосованнів, з пропорціональною репрезентацією, право голосу буде належати без ріжниці до одного і другого пола" (арт. 10). Вже у сьому тексті видно вплив польських політичних кругів, бо споміж прикметників виборчого права **призабуто про безпосередність та рівність права голосування,** — якраз ті прикметники, які щойно дають запоруку справжньої демократичної виборчої системи.

Загальні вибори до галицького сойму мають відбуватись що 5 літ. По розвязанню сойму мусять нові вибори відбутись до 3 місяців (арт. 10, відст. 2).

Про перші вибори згадано висше під I, 9.

Компетенцію галицького сойму нормує арт. 12. **Галицький сойм має право ухвалювати закони про осьакі справи:** 1) Виконуванне публичного культу (віроісповідні справи); 2) публична освіта; 3) публична опіка; 4) публична гігієна; 5) комунікаційні дороги та льокальні зелізниці; 6) всякі „заохоти" до рільництва, торговлі і промислу, та поміч для улекшення кредиту, купна чи продажі для ужиткування нових технічних способів, нових доказів чи експериментів; 7) способи переведення загальних водних законів на зужиткування вод до торговельних, промислових і технічних цілий; 8) способи переведення загальних законів про організацію повітів; 9) побір податків на власний рахунок Галичини; 10) земельні питання, та 11) всякі инші справи, щодо яких польський сойм признасть компетенцію галицькому соймови.

Ті справи подано точно за польськими часописами, придержуючи тойсамий порядок, який принято в статуті. — Ні.

Крім сього вичислення дотановяє 3. відст. 12. арт., що сойм має щороку ухвалити на пропозицію губернатора буджет відповідно до справ, які належать до його компетенції.

Арт. 14 забезпечує послам галицького сойму право недоторканости, на основах, принятих загально в усіх конституційних державах.

Арт. 15 говорить про заснованне осібного соймового трибуналу для рішення рекламацій, внесених проти правосильности соймових виборів, та постановляє, що галицький сойм має сам скласти свій приписник (reglement).

Се короткий начерк тих позитивних приписів статута, які нормують „автономію" Галичини. Як виглядає відворотна сторона сеї „автономії" наслідків негативних і других обмежуючих приписів статута, виказано вже повисше під I., тому на сьому місці обмежуюся до подання самого змісту дотичних постанов.

Але всежтаки мушу саме на сьому місці згадати про одну з найважнійших постанов статута, **про військову організацію,** яка є вислідом дериторіяльної окремішности Галичини супроти Польщі. Статут признає, що закони про військову службу, які обовязують в Польщі, мають обовязувати і в Галичині, але з тим застереженнем, „що контингент, рекрутований в той спосіб, творити-ме спеціяльні одиниці, які в часі мира можуть стояти гарнізоном тільки в Східній Галичині, та можуть бути ужиті до розпорядимости польського правительства, а в часі війни можуть служити до оборони народньої території (арт. 38).

Як бачимо, статут стоїть у військовому питанню, що правда, на становище компетенції польського сойму в Варшаві, але зберігає рівночасно територіяльний принцип, що війська, рекрутовані у галицьких землях, є привязані до сеї території, та мусять стояти в часі мира в Галичині, а в часі війни можуть бути ужиті тільки до оборони народньої території. Підносить сумнів, що статут розуміє під „народньою територією", то для ясности є справді необхідно, щоби ся постанова найшла авторитативне пояснение. Послуговуючись одним принципами людяної віґляти, які є в праві загально признані, мусимо під „народньою територією" арт. 38 статута, в тому перекладі як нам його подають польські часописи, **розуміти тільки саму територію Галичини,** бо коли йдеться про „спеціяльні військові одиниці", що підчас мира можуть стояти тільки в Галичині, мають в часі війни служити тільки до „оборони", то годі собі погадати, що вони мали-б нагло бути покликані до „оборони" сеї території Польщі, де їм не вільно було стаціонувати підчас мира.

До 3. Про репрезентацію Галичини в польському соймі та польському правительстві говорять арт. 16 і 17 статута.

Галичина має вибирати осібних послів до варшавського сойму на основі загальних виборчих законів, ухвалених уже польським соймом, з тим застереженнем, що до виборів у Галичині слідує прикласти ще й пропорціональну систему (арт. 16 відст. 1.). Ті посли можуть брати участь лише в таких нарадах, які належать до компетенції варшавського сойму, а не доторкають таких предметів, які в галицьких справах належать до „автономії" галицького сойму, — значить, лише щодо справ, зазначених висше під I, 5, а не щодо справ, які вичислює арт. 12 статута (висше під II, 2).

Щоби зазначити політичні взаємини між Польщею а Галичиною, статут постановляє, що в раді міністрів Польщі засідати-ме один міністер без теки, якого покличе начальник польської держави „споміж мешканців Галичини" (арт. 17 відст. 2). На основі дотеперішніх досвідів сим „міністром для Галичини" буде Поляк, та статут має се мабуть і на думці, коли зосібна постановляє, що один „високий український урядник" буде приділений до уряду ради міністрів Польщі. Сей високий урядник має бути **„дорадником"** в справах, які відносяться зосібна до Українців та в справах греко-католицького обряду (арт. 17 відст. 4). Ось бачимо, в якій повноті признають Поляки, а за ними і статут, справжню (!) автономію Українців, як їх національну автономію. Се є одинока постанова статута, що признає якесь „право" Українцям, як таким.

Вкінці постановляє відст. 3 арт. 17, що при кождім з польських міністерств будуть зорганізовані осібні бюра для справ Галичини.

(Дальше буде).

ДР ЕМІЛ АЙХЕЛ, УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНТИСТ, котрий вихований і говорить по українськи, знаючи добре з якої причини люди тратять свої зуби і болїють часто на зуби, жолудок та голову. Прийдіть перше до Доктора Айхля зегзамінувати Ваші зуби, він возьме є якнебудь ліки на жолудок або голову. Др. Айхел Ваші зуби зреперує або відновить, які будуть виглядати як свої родовиті зуби, через що будете щасливі та молоді. 150—

Dr. EMIL EICHEL, 49½ — 1st Avenue, cor. 3rd St., NEW YORK, N. Y.

SPRINGFIELD AVENUE MUSIC SHOP

де находить ся

комплетний вибір українських рекордів

ПРИЙДІТЬ І ПОСЛУХАЙТЕ. 123и132

ВЕЛИКИЙ ВИБІР СПІВНИХ МАШИН

Отворено вечерами і в неділї.

ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ.

Направа з нашою спеціяльностию. Низкі цїни

Гляньте за докладно кодресою:

91—91½ Springfield Ave.,

Newark, N. J. Phone: Market 2534.

Пишіть по катальог. Приплять нам мой-ордер а ми вишлемо Вам кожді рекорди обезпечено посилкою.

НЕДУГИ МУЩИН

Dr. Koler, 955 LIBERTY ST., PITTSBURGH, PA.

2 мінути ходу на право від стації Пенсильвенія.

DR. KOLER є одиноким українським лікарем в Пітсбурґу, котрий відбув свої студії в Варшаві, має 26 літ досьвіду у лїченю, 3 літа ревматизм, прошукину, гемороїди, шкрофули, недуги легких, серця, жолудка, утроби, нирок, кишок, міхура недуги шкіри, як і всі недуги мущин, спричинені нечистотою крови. 914 і 606 уживають при лїченю недуг кровяї. Говорить як особисто, потому як лїч.

ГОДИНИ ПРИЙОМУ: від 9. рано до 8. веч. в неділї від 9. до 2.

ПОЗІР!

ОСТАННЯ НАГОДА КУПИТИ:

Календар Січового Базару на рік 1920....50 к.
Запорожський сокіл (Кашенка).....50 к.
Повна мапа Галичини (в ній находить ся кожде село).....25 к.
Календарик кишеньковий на 1920 р.....25 к.

ВСЕ РАЗОМ ЗА $1.20 ХТО ЗАМОВЛЯЄ СЕЙЧАС. 135-9

Наша адреса:

SICHOWY BAZAR,

34 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.

УКРАЇНСЬКІ КРАЄВИДИ

НА ПЕРЕПИСНИХ КАРТКАХ

В ЦІНІ 15 ЦЕНТІВ ЗА ОДНУ

ДУЖЕ ПРИГОЖІ ДЛЯ ПЕРЕСИЛАНЯ ЖЕЛАНЬ АБО ОСРАСИ СТІН ХАТИ. В МАЛІЙ РАМОЧЦІ, ЯКУ ДІСТАТИ МОЖНА В КОЖДІМ ДРІБНІМ СКЛЕПІ, ЗАСТУПЛЯТЬ ДЕШЕВІ А ПУСТІ ВИДИ ЧУЖИХ ВАМ ОКОЛИЦЬ.

Дістати можна по адресі:

„SVOBODA",

83 Grand St., Jersey City, N. J.

ШИФКАРТИ ДО КРАЮ НА НАЙЛУЧШІ КОРАБЛІ ДУЖЕ СКОРОЮ І ВИГІДНОЮ ЛІНІЄЮ ВИСИЛАЄ

СТАНДАРД БАНК

На вступі звертаємо увагу тим, що хотять в короткім часі вибрати ся домів, а мають пашпорти, то нехай не чекають а зараз присилають заздалегідь, щоб замовити місце собі на шифі. Ми нікого не силуємо, щоб виймував або купував гроші, як другі несовісні агенти роблять. Ті, що не мають пашпортів нехай звернуть ся до нас, а ми в протягу короткого часу можемо кождому Українцеви приготовити пашпорт. Всі ті, що одержали жовті картки або почтові картки від конзуля, нехай не ждуть а прийшають нам, а ми в скорім часі доручимо їм пашпорти. Ми помагаємо візувати пашпорти всіх конзулів, цілком даром. Звертайтесь до нас за всіма інформациями, а ми Вам удїлимо їх радо.

1000 КОРОН ЛИШЕ 8 ДОЛЯРІВ

разом з пересилкою і повною гарантією висилає наш банк до Галичини. Ми стоїмо в звязи з европейськими державними банками і тому ми єсьмо в силі переслати Ваші гроші скоро і безпечно по тамтім щоденнім курсі. Видаємо чеки до всіх світових банків, приймаємо вкладки на банкові книжки, за котрі платимо 4 процент, полагоджуємо всякі нотаріяльні справи. Наш банк відтвертий кождого дня до 8-ої години вечер.

STANDARD BANK

ДАВНІЙШЕ LEDERER'S BANK

AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK

ЖЕНЩИНИ! МАТЕРИ! ДОЧКИ!

Ви, що скоро втомляєтесь, є блїді, немічні і вичерпані; перводі або злоєш; підпадаєте нападам меляхоліїї або „спиреї"; ви повинні збадати чи не брак Вашій крови зелїза. **Nuxated Iron** уживте три рази денно по їдї, збільшить вашу силу і енерґію в двох тижнях в многих случаях. — Ferdinand King, M. D.

Поясненє фабриканта: Nuxated Iron, поручуваний згаданим вовисше д-ром Кінгом, набути можна у кождого доброго аптикаря за пільковитою гарантією чеку; або просі звертаєсь. Лїкарі звичайно приписують дві 5-граневі таблетки, які треба уживати три рази денно по їдї. 13

Данило Легай.

СПЛАЧЕНИЙ ДОВГ

Оповіданє з міщанського житя.

ЦІНА 20 ЦЕНТІВ.

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:

„SVOBODA",

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

НЕРВИ

є одною з найважнійших частий нашого орґанізма, але не богато людий знає про се.

Коли в молодости ми не жили нормальним спокійним житєм, як ми не спали правильно, або працювали по ночах, то нервова система слабне і ми стаємось нервові.

Нервовий чоловік терпить сам і спричиняє терпіня другим людям, бо він дуже дражливий, кожда дрібничка його зворушує і сердить і своєю горячкостістю він зражує собі приятелів і знакомих.

Для успокоєня нервів і для приведеня їх в нормальний стан треба уживати знаний Зміцнитель Нервів Партоґльору, яку успішно випробували тисячі людий. Листи які ми дістаємо кождого дня стверджують факт, що для слабих розстроєних нервів нема нічого лучшого від Партоґльори.

Як ви нервові, то не занедбуйте се і не відкладайте лїченя, але зараз замовте собі фляшку Партоґльори. Вона коштує лише $1.00.

Для очищеня крови і жолудка уживайте світової слави цукорки Партоля. Велике пуделко коштує $1.00.

Оба средства абсолютно гарантовані. Замовленя з грішми адресуйте так.

АРТЕКА PARTOSA,

160 Second Avenue,

New York, N. Y., Dept. 29

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!

В кождій українській хаті є потрібний

СТІННИЙ КАЛЕНДАР

ЦІНА ВСЕГО 20 ЦЕНТІВ.

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:

„SVOBODA",

83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЕКСТРА!

ФОНОҐРАФ без труби з 4 ПІСНЯМИ ЛИШЕ ЗА $28.00.

Ґварантований на 10 літ.

Вишлїть $5.00 депозит а решту коли одержите машину.

Висилайте замовленя до одного з наших склепів:

GREATER N.Y. PHONOGRAPH COMPANY,

210 Grand St., New York City,

MAXDEL TALKING MACHINE COMPANY,

52 E. 23rd St., New York City.

Оба склепи отворені від 9. рано до 10. веч.

Ми також напродаємо всякі музичні інструменти.

До КРАЮ!

ШИФКАРТИ: До РОТТЕРДАМУ $85. — Корабель „РОТТЕРДАМ" відходить 7. лютого, а „НЮ АМСТЕРДАМ" 21. лютого.

До ГАМБУРГА $100. — Корабель „МАНДЖУРІЯ" відходить 11. лютого, а „МОНҐОЛІЯ" 25 лютого.

Хто має пашпорт від ШВЕЦЬКОГО або ПОЛЬСЬКОГО консуля, хай присилає сейчас завдаток.

ПОСИЛАЄМО гроші до краю по НАЙНИЗШІМ КУРСІ і з ПОВНОЮ ГАРАНТІЄЮ.

MORRIS ENGEL, Banker

129 GREENWICH STREET, NEW YORK, N. Y.

Радна Українець.

ВЕЧІР В ХАТІ.

Зимно ярко сніг сяровали,
В дахах кидно блиски зуп,
Лячно сумно доокола...
В хаті двірцкотіть цвірчуп.
Сиротку знав малий Микола,
Та не доторкає струн...

А на кужаці Дівчата
Шепчають білий дзон, —
Мовляв пісня лиш сачата,
Як солється в полі стон...
Стрепенулась небожата,
Щось майнуло у вікон...

Хто се? Хто? Чи тіні людини,
Чи живий ще... вороп... друг?
Чи в час тут з вихром лише
І гадають прощення дух?
Вже матусі без причини
В рук не впнав ніра пук...

Бачить небо стать голину,
Руки сказанся до молінь.
В бій пішов син... в путь пошину...
Чи вертає тільки тіні?
Може бачить лиш оману,
Рамь — чи хто вийшов у сінь?

Вихор тільки... Чути в полі
Щось мов свист... вовк шум, мов гук,
Плач плач тих, що без долі...
„Господи, спаси ні мук...“

Невідомої фасолі
Дитинята мечуть струк,
І я вогонь, що погасла,
Доклядають ще скипок.
Тихо гуре рог бій сиїзе,
Сліз — перлин сиза разом,
Дужка воться, гайтає
В справжній бій, не в край колок...

Бадьяно північна година,
Рветься пісня, рветься дзон —
Розверзлась зуртовина.
А в ній чути плач та стон...

Чи побачить мати сина.
Чи лиш тіні сю у вікон?

Що се було?... Дійсність? Сон?

БЕЛЬГІЙСЬКА СОЦІЯЛІСТИЧНА ПРЕСА ПРО УКРАЇНУ.

Соціялістична бельгійська преса дуже прихильно ставилася до українського питання. В Бельгії виходить 3 великі соціялістичні газети. В Брюселі виходить на французькій мові „Ле Пепль“, в якому Л'ї де Брюкер написав ряд сильних статтей про Україну. На фляманській мові виходить в Антверпені „Де Фолксгазет“ і в Генті „Форвіт“ (Вперед), в яких співробітником є К. Гуїсманс, секретар другого інтернаціоналу і всіх інтернаціональних конференцій, великий приятель України.

„Форвіт“ з 1. жовтня пише в статті: „Україна проти Денікіна“:

Україна, яка спочатку мусіла захищатися від большевиків, зараз в боях Денікіна бачить гірших ворогів, а незалежність і спілкій Україні є загрожені російськими реакціонерами і імперіялістичні, озброєними антантою.

Реакціонери хотять відбудувати велику Росію в її старих кордонах і через це вони є проти незалежности балтійських країн Лотвії, Естляндії, Литви, проти Фінляндії, проти України. Вони хотять тепер примусити повірити, що не треба визнати українського уряду, бо в цьому вплив мають соціялісти.

Український уряд категорично спростовує ці вісти і заявляє: без гроший, зброї і поради антанти і без терору, Денікін не витримайби ні години проти українських військ.

Проведливо Україні рахують Денікіна, як побідника царизму в Росії, який він хоче відбудувати проти волі народу. І Україна через се бачить в Денікіні смертного ворога.

Денікін заборонив вживання української мови, він наказав знищити всі українські книжки і зачинити всі українські школи.

Маніфест українського уряду кінчиться тим, що терор большевиків був лише дрібницею в порівнанню з бандами Денікіна і їх поводженням.

Антанта хоче, щоб ми повірили, що вона підтримує Денікіна, через те, що большевики вводять в Росії терор. Стає цілком ясно, що антанта лицемірить і допомагає перемозі реакції в Росії.

Правда, що ми в нашій маленькій країні без впливу, нічого не можемо зробити проти реакційної політики антанти, але ми знемо, що не тільки в Росії реакція може можливости розбити розвиток пролетарської влади. Се має місце і в Бельгії. І через се, робітники, робіть спілку проти реакції і за соціялізм.

ДЕСЯТЬ ЗАПОВІДЕЙ В ПРАКТИЦІ.

Тисячі поколінь вимерло а тисячі нових прийшло на сьвіт від часу, коли Бог заповіди зістали видані через Мойсея. Минули ся поколіня, генерації, цивілізації, а віднак ні зміняться і знов будуть ся мінати а нові повставати. Але з тих десяти заповідий неможна нічого ані відняти, ані додати. Вони стали ся частю і то найголовнішою з усіх сьвітських законів. Таких десять заповідий має і чоловік, коли хоче заховати своє здоровє. Тих десять заповідий є наслідувати і треба їх придержувати ся, коли хочеть ся дожити довгого віку: 1. Не переповнюй свого жолудка. — 2. Старай ся, абись мав здорову кров. — 3. Пий тілько, що лиха потрава затроює кров. — 4. Любіть порядок і чистоту, абисьте довго жили. — 5. Не перестуджуйтесь. — 6. Не затроюйте жолудка пиятикою. — 7. Не терпіть на запор. — 8. Старайтесь або внутрішности чистити своєю належитість. — 9. Коли чуєте, що маєте недорозвиту кров і затроєний жолудок заберте собі босакового Лічничого Гіркого Вина. — 10. Сейчас пішліть замовлене і разом з грішми пишіть під адресу BOSAK MANUFACTURING COMPANY, Scranton, Pa. Знайте, що лікарство се виробляється за підставі закона Злучених Держав про чистоту потрав і ліків. (Ореол.).

СЯ ВЕЛИКА
ДЕШЕВА ПРОДАЖА ОБНИЖУЄ ВИСОКУ ЦІНУ ЖИТЯ

ТОВАР АМЕРИКАНСЬКОЇ АРМІЇ, ОСТАВША НАДВИШКА З ДОСТАВ КОНТРАКТОРІВ І ФАБРИКАНТІВ.

Ми усі живо інтересуємось тим, щоби обнизити ціну житя а особливо в сій порі, коли зима доходить до найвисшого. В часі холодних вітрів, тепла одежа є якраз пожадана, а продаж сего роду річий корисна.

Насамперед зазначимо, що ся продажа є зовсім чесна. Нема тут ніякого товару, який би був невідповідним. Його закуплено від Вуйка Сема і контракторів. Товар, який був призначений для наших жовнірів і моряків, є доброго гатунку і який носило наше військо, товар, який куплено за дуже низьку ціну задля покінчення війни і тому що військо його вже непотребувало. Сей товар ми предкладаємо Вам до купна по дешевих цінах, що невно дасть Вам змогу набути одежу для себе і Вашої родини.

Дотепер ми ограничували свою роботу лише на місто Ню Йорк; однак наші успіхи були так великі в сім місті, що ми почали тепер поширювати нашу добру роботу на міста і місточка, де люди падають жертвою паскарів. Тепер маєте нагоду обнизити Ваші видатки. Скористайте з нашої оферти і розважте скільки заощадите. Коли порівнаєте наші ціни з тими, які виставлені в сторах звичайної продажи і коли обсїє переконаєте, закупіть скільки лише можете, бо одежа більше вартає як гроші.

КОЛИ ВИ НЕ БУЛИБ ВДОВОЛЕНІ ТОВАРОМ, МИ ВИМІНЯЄМО ЙОГО АБО ТАКИ ЗВЕРНЕМО ВАМ ГРОШІ БЕЗ ДАЛЬШОГО ПИТАНЯ.

Памятайте також, що кожда часть одежи нині вартує скарби в Галичині, Польщі і Росії як і в других краях Европи. Коли Ваша родина в старім краю потребує одежи, то зробите для неї більше добра як гріщи, які в порівнаню мають тепер малу вартість. І ми поможемо Вам післати їм одежу! Пришліть нам своє замовлене чимскорше.

Ся продажа заслугує на оцінене, бо дає Вам нагоду для обниження тягару видатків на одежу для Вас і Вашої родини. При кінци сего оголошеня находить ся купон, на якім легко вишите своє замовлене і задучивши належну суму за вибраний Вами товар, подайте Ваше імя і зашліть до нас, а осягнете сю небувалу нагоду і дістанете до хати бажані річи.

Коли маєте родину в краю в ЕВРОПІ вишліть їм ОДЕЖУ!

Европа не потребує гроший, но не може їх ужити, однак вона потребує одежу. Наш Чужинецький Департмент займесь опакованем і висилкою. Виберіть, що увежаєте їм потрібне, пішліть до нас належитість покривальну коштa, а ми вишлемо посилку, де лише поручите. Адресуйте листи до:

Foreign Department, Merchants' Clearing House of America, Inc.,
557 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

1. СИЛЬНІ РОБОЧІ ЧЕРЕВИКИ військові, ціл шкіряні добра пара на зиму	$3.85	13. РУКАВИЦІ ВОВНЯНІ ДЛЯ МУЩИН, для працюючих руч в часі зимна, добрі, за	60 ц.
2. ВІЙСКОВОГО КРОЮ ЧЕРЕВИКИ обтинані, найлішого рода, вартости $10, всяка величина, за пару	$6.90	14. ЧИСТО ВОВНЯНЕ СПІДНЕ УБРАНЕ для мущин, білі і сині сорочки і долівки, за цілість	$1.85
3. БЛЯНКЕТИ З ЧИСТОЇ ВОВНИ, звичайні О. D. військові блянкети, у великих розмірах, за сю ціну ви не купите їх ніде	$5.50	15. ФЛЯНЕЛЕВІ ШТАНИ сині, чиста вовна, від Шінінг Борду Злучених Держав	$5.50
4. ГРУБІ ВОВНЯНІ ПОНЧОХИ, взір військових, відповідні для цивільних, за пару	40 ц.	16. ШАТРА, які видержать вітри і зиму погоду	$2.50
5. МУЖЕСЬКІ СВЕТРИ. Які кольор, майже вовна, можете уживати його кождого часу	$4.95	17. ВІЙСКОВІ КУФРИ, добрі, сильні, і яких перевозили річи жовнірі	$7.50
6. ДЖАКЕТОВЕ УБРАНЕ, які носять моряки, з доброго сукна, закуплено від Шінінг Борд Злучених Держав	$15.00	18. НЕПРЕМАКАЛЬНИЙ ПАПІР 2-ке 3-ке гумоване, 108 скверів, рідка ціна	$1.90
7. ВІЙСКОВІ ПЛАЩІ, відповідні для цивільних, добре купно для Вас	$9.75	19. КАМІЗОЛЬКИ ШПІСКІНОВІ, нем лішних на зимний час, як отсі тепл, запитайте сих, що вже мають	$5.75
8. СКІРЯНІ ДЖЕРКІНСИ або кабатики, підшивані вовною, грубі і теплі, до праці з надвору	$6.75	20. ВИСОКІ ЧОБОТИ ШТИЛЬПОВІ зроблені з доброї гуми, від 1 до 5	$4.25
9. НОВІ ВОВНЯНІ ПАНЧОХИ, грубі, тривалі і теплі, які наші жовніри носили, за пару	60 ц.	21. НОВІ О. D. СОРОЧКИ з тих, що жовніри носили так довго, добрий виріб	$4.80
10. СВЕТРИ (slip on sweaters), які кольор, теплий і гарний, спеціяльний	95 ц.	22. ВІЙСКОВІ ШТАНИ, чорні, знамениті, за пару	$1.75
11. КАБАТИ ШПІСКІНОВІ, зроблені з найлішого матеріялу, теплі, знамениті для тих, що працюють з надвору	$13.00	23. ВОВНЯНІ СВЕТРИ. Сині як у моряків, добрі і тривалі	$5.95
12. ЧОБОТИ КРОЮ МОРЯКІВ чорні, зроблені з найлішої скіри, щільні золи, за пару	$8.90	24. ТАРЕЛЯ ДО ЇДИ, зроблені з кривкого матеріялу, відповідні на пікніки, кождий	15 ц.
		25. КУБКИ ДО ВАРЕНЯ КАВИ, добрий матеріял, взяли ще в продажи	$1.35
		26. ПЕЦИ ДО ОПАЛЮВАНЬ, виділні з загальним браку утяги	75 ц.

ВИТНІТЬ СЕЙ КУПОН:

Імя .....
Адреса .....
Місто .....
Числа вибраних Вами річий .....
Залучаю $ ..... долярів ..... цент.
Ваш підпис .....

Залучіть моні-ордер і вишліть до:
MERCHANTS CLEARING HOUSE (Dept. St.),
557 Broadway New York.

Спеціяльна ціна для гуртовців при більшім замовленю.

З КАРПАТСЬКОЇ (УГОРСЬКОЇ) УКРАЇНИ.

Генеральний статут для організації і адміністрациї Карпатської України.

З нагоди введеня в тривожне директорії видало чесько-словацьке правительство проклямацію до людности, яку розаслано по всіх містечках і селах. Наводимо її тут в цілости.

Проклямація.

В імени і по приказу правительства чесько-словацької республики, як найвищий начальник Підкарпатської Руси, подаю до відома й оголошую:

Стоїтні бажаня поповозних народів сповнені.

Підкарпатська Русь свобідна, а чесько-словацька республика приступає до того, щоб безпорожчо, скорше як буде можливий спосіб, положити основу до автономії Руси в тих справах, в яких має нарід по парляментному договору самостійно рішати.

Щоби ми могли посліпно про добро автономної країни і поступаючи по мисли давніших на себе постанов, правительство чесько-словацької республики постановило видати „генеральний статут для організації і адміністрації Підкарпатської Руси“.

По приїзді реваді покликаю правительство чесько-словацької республики адміністратора для справ Підкарпатської Руси і насамперед, що визначив патріотів в директорії, беручи участь в управі краю, будуть у нелегкій задачі з усіх сил його підпирати.

По попередних нарадах із визначними горожанами і представниками Підкарпатської Руси, предкладає правительство отсі головні засади для організації і адміністрації Підкарпатської Руси.

I.

Парижська мирова конференція прийняла отсей договір між пятьма великими державами і чехословацькою республикою:

1. Чехословаччина зобовязується утворити руску територію на полудне від Карпат у границях, визначених союзними державами, як автономну провінцію в чесько-словацькій державі, наділеню найширшою автономією і злучену з одиноцільною чесько-словацькою республикою.

2. Територія Русинів на полудне від Карпат буде мати окремий сойм. Сей сойм буде мати законодатну власть у всіх ясі човиз, шкільних і конфесійних справах, і справах місцевої адміністрації і у всіх інших, які призначать йому закони чесько-словацької республики. Губернатор руської території буде призначуватн предлеш чеської словацької республики і він буде відповідати перед руським соймом.

3. Чехословаччина годитеся, щоби управління у країні Русинів, на скільки мож якнайширше, з поміж горожан тої ж території.

4. Чехословаччина запоручує країні Русинів відповідну репрезентацію в парляменті чеської республики, до якого вони чиньє посли, вибрані на основі конституції чесько-словацької республики. Одна із тої посли не будуть мати права голосу в чесько-словацьких парляменті у справах чеського руського сойм.

II.

Територіяльна комісія мирової конференції в Парижі установила такі границі країни:

1. Демаркаційна лінія межи Словаками і Русинами йде просто від місточка Чаш то північної части міста Ужгорода так, щ залізниця лишається у Словаччині, а Ужгород у Підкарпатській Руси, далі рікою Ужгорід Карпати. Вся територія на сеїй ві сеї лінії буде вдаленою на автономію руської території.

2. Полудневу границю автономної руської території установила мирова конференція так, що границя Мадярщини йде на північ від Чаша на полудне. Залізниця від Чаша лишається на руській території як до Мармарського Сигета, який при ладе Ужгорід. Залізниця від Ужгорід до Мукачевого Сигета на сеїй до північної границі, яка покривається з границею міста Ужгорода і Ужгорід.

3. Тому, що частина руського народу підповідно до постанови мирової конференції творить на словацькій території меньшість, чесько-словацьке правительство поручило представіться на сю ціну згодитися на евентуальній приділ сеї частині руської території до автономної руської території.

III.

1. До правосильної ухвали вибраного сойму буде уживатися як мови краю і урядова мова „Підкарпатська Русь“, і тому на мову „Підкарпатська Русь“ і тому на мову „Підкарпатська Русь“ і тому на мову „Підкарпатська Русь“

СОТКИ ТИСЯЧІВ ДОЛЯРІВ

переслали благородні Українці своїм родинам до старого краю в передсьвітовім часі через найбільший християнсько-славянський стейтовий банк

Bosak State Bank

SCRANTON, PENNA.

який вислає гроші скоро і під гваранцією

ПО НАЙНИЗШИМ ДНЕВНІМ КУРСІ.

ПРОДАЄ КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ НА ВСІ НАЙЛІПШІ ЛІНІЇ, ПОМОЖЕ ВАМ СПРОВАДИТИ ВАШУ РОДИНУ З КРАЮ, ПОЛАГОДЖУЄ КРАЄВІ НОТАРІЯЛЬНІ І ПРАВНІ СПРАВИ, А ТАКОЖ ПРИЙМАЄ ОЩАДНОСТИ, ВІД ЯКИХ ПЛАТИТЬ 3% ВІДСОТКІВ.

Власти Злучених Держав, стейт Пенсильвенія, повіт Лакавана, місто Скрентон і хвальні славянські організації мають зложені гроші в Босака Стейтовім Банку, що є достаточним доказом повної безпечности і довіря сего банку.

В кождій потребі звертайте ся з довірем до:

BOSAK STATE BANK, Scranton, Pa.

Д. ДОРОШЕНКО.

УГОРСЬКА УКРАЇНА.

(Дальше).

Головну причину сієї недолі українського селянства на Угорщині бачив Еган у ненормальнім укладі аграрних відносин. Власти, які сі відносини упорядковували, держалися букви закона і не брали на увагу господарських потреб селянина. Вони не питалися, з чого селянин, привязаний виключно до землі, буде жити? У селян забрали сіножаті, пасовища і навіть почасти ті грунти, як вони важили перед тим, як спільну з поміщиком власність. Правительство неустанойло ніяких законів проти спекуляції землею і проти роздробловання земельних грунтів. — Отже не диво, каже Еган, що ціле угорське підкарпатське населене тепер хліборобським пролетаріятом, в якого нема відповідних просторів землі, щоб з того можна було прожити. Сей зубожілий селянин міг би найти собі відповідно до клімаатичних обставин прожиток в годівлі худоби, але для сього не стає в його ні сіножатей ні гірських полонин для випасу. А наймати се може він тільки через посередника, який бере собі за те більшу частину зиску.

Фабричного промислу в сих сторонах немає ніякого. Нема й ніяких копалень. Домашний промисл, що обмежувався воєнними виробами для власного вжитку, зовсім щез, бо ніде овець годувати. Селянин купує вже крамничну одежу для себе. Адміністрація дуже мало дбає про нужду, про дороги, лікарську допомогу, про контролю над низшими агентами влади, які в глухих гірських околицях позлоупотребляють своїм надужитєм і висискують населення безбожно.

Сі обставини — каже далі Еган — витворили таке явище, що на переважно хліборобній Угорщині умирає хліборобський селянин. Українські селяни не бачить круглий рік ні мясо, ні яйця, хиба що випє кілька крапель молока, а у велике свято шість шматок жилавого або пшеничного хліба. Його стравою звичайно єсть вівсяний оцюпок і — коли стає — картофля. Не диво, що колиг в инших гірских сторонах бачимо людей розсаж, кріпких та здорових, на українському Підкарпатю зустрічаємо малокровні, марні, пожовкші марні, безсилі, хиткі, нездатні до військової служби, кармикувті, золотушні, відані з одчаю пиятиці, зниділі, ліниві та темні. Одчай бере дивитися на сей вимираючий нарід. Нині можнаби навіть предсказати день, коли останній Українець втече з краю. Доси не знайшлось одначе хоча-б двох-трьох людий, які занялись би поліпшенем долі сих пролетарів. Не занялись, бо й не могли занятися, коли зважимо, що сей бідний та темний нарід накрізь лишь хліборобський, дістався в руки побільшайшому з найпоривнійшого торговельному елементу в Европі — Жидам. Маючи всякий „геефт" в своїх руках, вони орудують цілим житєм селянина, ніби річним його заробітком, всею його будучиною. Селянин став тут невільником сих торговельників у повнім значіню слова. Лихварство розповсюджене в краї страшенно; найнищий процент, який бере собі лихвар з селянина, се 30%. За всяке посередництво бере Жид собі левину долю зиску. Підпустює урядовців і судів се таке тут звичайне діло, що рідко коли селянин в справі з Жидом прийде до свого права. Кождого ймають вони підкупом. Непідкупного-ж тероризують навіть погрозою смерти.

Еган дуже песимістично дивився на будучність українського народа на Угорщині: „нарід, казав він, що немає ні землі, ні худоби, якого доля лежить в руках у лихварів, нарід, що залежить від гумору і самоволі сього лихваря; нарід, якого навмисно споїли і деморалізували, який вже ні свідомий, ні вільт не можуть прийти на думку, а якого всякий адміністраційний урядник використовує і кривдить; нарід, якому взагалі ніхто в світі не дає помічної руки — сей нарід буде поволі занепадати матеріально і морально чимраз низше, поки не загине зовсім."

Біда та злидні присмусили угорських Українців уже з початку 80-ох років XIX століття шукати щастя — долі за морем. Богато людий почало виселятись до Америки. Там, на нових місцях вони робили враження найбільше темних, найбільше убогих і пригнічених зпоміж усіх емігрантів, які приїздили з Австро-Угорщини. Вже в 1897 році угорських Українців було в Америці коло 100.000 людий, а тепер усіх їх там буде понад 130.000. Серед їх дуже рано почався рух на користь переходу на православіє. Рух сей дуже піддержував російський Синод, який посилав до Америки своїх місіонарів, передавав туди гроші і навіть видавав „на малороссійскомъ нарѣчіи" газету „Свѣтъ", щоб вести через неї свою пропаганду. Не зустрічаючи ні в кого ні помочи, ні співчутя, українські емігранти з Угорщини рано горнулись до православія, яке давало їм і моральну і матеріальну поміч. Розуміється, поруч з православієм йшло і обрусіннє та ширення політичного московофільства. Як по-бачимо низше, американські Українці відограли значну ролю в справі теперішнього прилучення Угорської України до Чехо-Словацької Республіки.

Тяжке становище угро-руської людности звернуло нарешті на себе увагу мадярського громадянства й правительства. І воно, в кінци 90-ох років XIX століття, в значній мірі впливом тільки що зазначеного меморіялу Еґана, вжило деяких заходів на піднесення економічного стану населення на Угорській Руси. Мадярська преса підняла цілу кампанію, щоб змусити правительство вжити скорих і рішучих заходів для допомоги українській людности Прикарпатя. Се підбадьорило сімих Українців. 9-го березня 1897 року депутація з 20 Українців під проводом епископа Фіцька пирйхала до Будапешту і побувала у всіх міністрів, подавши кождому меморіял, де були списані найпекущі потреби українського населення і способи, якими, на думку депутації, можна було б потреби ті задовольнити. Міністри приняли депутацію прихильно, а міністер-президент Банфі запевнив, що він зробить усе, щоб задовольнити бажання Українців.(1) Фактично певні реформи для поліпшення матеріяльного добробуту українського населення перевів міністер хліборобства Дарані. Його заходами було нанято за правительственною допомогою землю для кількох тисячів малозажиточних селянських родин в Берегському повіті, найбільшому зпоміж усіх повітів Угорської Руси. Потім така сама форма допомоги була поширена й на повіти Мармороський, Ужгородський і Земплінський. Було видано спеціяльні закони про лихву. Щоб піднести дрібний промисл було відкрито кілька промислових шкіл для селянських дітий і улаштовано господарські курси для дорослих. Заведено було позичкові каси дрібного кредиту; в самім 1899 році було відкрито 27 кас по селах. Для поліпшення худоби привезено було кілька сот голів расової худоби і розпріділено по селянських господарствах. Так само привожено й лінійної породи збіжа для підвисшення рівня аґрикультури, дуже низької на цілій Угорській Руси. На урядовий кошт розпочато було видання поперемкої тижневої газети на доступ селяни, а якого всякий адміністраційний урядник використовує і кривдить; нарід, якому взагалі ніхто в світі не дає помічної руки — сей нарід буде поволі занепадати матеріяльно і морально чимраз низше, поки не загине зовсім."

Коли оселились Українці на Закарпатю — докладних відомостей про се ми не маємо, в усякому разі вони зявились тут не пізніше, як Угри, отже не пізніше кінця IX віку: коли прийшли тоді Угри зі сходу, то вже застали тут Українців. На протязі XII—XIII століть не раз бувало, що Українці більшими групами приходили на Закарпатє з Галичини тут, і навіть спріяли й династичні звязки українських князів з угорськими королями, починаючи ще з великого князя Ярослава Осмомисла, котрого уторована королю Коломан оженився на Преяславі, дочці Святополка київського, і з нею прийшло на Угорщину богато українців. Ще раз Українці переселяли ся сюди й за часів королів Андрія II (1205—1235), Бели IV (1235—1270) і Володислава IV (1272—1290). Угорські королі, заїзджуючи під свою владу нові землі на захід від Карпат, не раз провадили опанувати й Галичину. Внутрішні хосбиці, якими богата була історія Галицької Руси в другій половині XII і в XIII віках давали угорським королям добру нагоду встрявати в галицькі справи і бували моменти, коли їм удавалося засісти на галицькому столі: так король Андрій II захопив був на початку XIII ст. збройною силою Галич, і приняв титул „короля Галичини й Володимирії"; трохи згодом він посадив був на галицькому столі свого малого сина Коломана. Галичане таки вибили Угрів, але сей короткого панування на угорських королів їстів мідка сої літ пізнійше основою „історичного права", на підставі якого Австро-Угорщина прилучила до себе Галичину в 1772 році. В кінці XIII століття, коли Угорщина на якийсь час була підупала, то галицькі князі своєю черговою пробували прилучити до себе й закарпатські землі. В останній раз зробив спробу прилучити Галичину до Угорщини король польський і угорський Людовик в кінці XIV віку. І після того утворилася між Галичиною й Угорщиною погранична лінія, яка зберегласе до наших часів.

В 1339 році прийшов на Угорщину з цілою дружиною подільський князь Федір Корятович, племінник славного литовського князя Ольгерда. Він княжив перед тим якийсь час на Поділлю, але звідти його вигнав литовський князь Вітовт. Тоді він вирушив за Карпати. Угорський король Карл і дав йому в державу Мукачів, зробив ґерцаським намісником, і він тут доживів свого віку. Се, мабуть, було останнє переселенє Українців за Карпати більшою групою. Память про князя Федора Корятовича довго зберегалася серед місцевого люду.

Закарпатська Україна вже в XII-XIII ст. була поділена на столиці або комітати, до яких увійшли не тільки місто українських територій, але й мішані з словацьким, мадярським та румунським населенням. Се позбавляло український народ почути національної єдности й суцільности. До XVI століття Україні не зазнавали від Мадяр якогось особливого національного утиску. Потомки старих князьких і боярських родів служили при дворі угорських королів і займали часом високі посади. Але згодом висші класи українського населення помадярилися, поотаталися, і тут українська народність була представлена тільки сільською масою та низшим духовенством. Селяни опинилися в становищи кріпаків і навіть ці, що духовенство мусіло відбувати панщину.

В церковному відношенню угорські Українці довго жили спільним життєм з Галичиною і, не маючи своїх власних епископів, підлягали перемишальському владиці. Релігійними осередками Угорської Руси були монастирі св. Миколая в Мукачові і св. Михайла під Мараморошем. Мукачівський монастир був заснований ще в XIV столітті Федором Корятовичем. Так само в XIV столітті а, може, й ранійше був заснований і Михайлівський монастир. Самостійна епархія на Угорській Руси появилась в Мукачові при кінци XV віку. Вона обіймала собою весь край. Просіяти на самій Угорській Руси в той час стояла не дуже високо: книжки привозились з Галичини, а священики добували освіту також у Галичині і навіть у Молдавії. Просвітний рух, який з великою силою обхопив західню Україну в кінци XVI ст., знаходив дуже слабий відгомін на Угорській Руси. В половині XVII віку Мадяри заходились заводити серед Українців унію. Але народ кріпко держався православної віри. В одному з ходів за унію, сама назва її була йому огидна. Коли один з місцевих мадярських магнатів Гомонай почав вирити в другому десятиліттю XVII віку унію в своїх маєтках, де було до 70 парафій, і коли духовенство під натиском пана вже було пристало на унію і закликало до себе з Перемишля уніятського епископа Крупецького, народ повстав, побив попів і трохи не вбив самого Крупецького. Але католицьке духовенство й магнати не переставали ширити унію, приймаючи до неї православне духовенство обіцянками ріжних льгот, а головно тим, що воно буде урівняне в правах з духовенством і католицьким і увільнене від панщинних обовязків.

В 1649 році прихильники унії зпоміж духовенства зібралися в місті Ужгороді і постановили, що приймають формально уніятський обряд. Се було як раз в тому році, коли національний рух на наддніпрянській Україні дозяг своєї найвисшої точки, коли козаччина докотила свої хвилі аж до Галичини, але на закарпатську Україну не доходили відгуки сього великого руху; вона давно вже жила своїм відокремленим житєм. В 1652 році папа затвердив перехід на унію угорських Українців.

Одначе в потому справа унії не пішла так гладко, як того хотілось її прихильникам. Ще зоставалось чимало духовенства, яке разом з народом держалось православія. Знов же таки угорські протестанти піддержували православних Українців у їхній боротьбі за віру, і довгий ще час на Угорській Руси було двох владик — православний і уніятський. Мукачівський монастир довго залишався в руках у православних і носив на своїй церкві напис про своє відновлене руками православних, за допомогою молдавських воєвод.

Теодор Каріятович княжив тиць, За отпущеніє грѣховъ монастирь зробиль, Дравина церква отъ вѣку зоставала, А теперь лѣтного року 1661 каменная стала, Преаз Константина воєводу молдавского Зъ Неделею на имя горнюєго его. Взадкою на той час Іванівский зоставала, Зо Мститова (свого маєтку) о томъ ся стала.")

Тільки в 1680-х роках, коли Австрія твердою ногою стала в східній Угорщині, то унія за допомогою австрійського уряду стала певніше поширюватись в західній частині угорської Руси, хоч поширювалась не каже проф. Грушевський, не стільки добрими способами, скільки насильствами, воєнною силою і ріжними тяжкими кривдами, що їм, що повертались на православіє. У XVII столітті унія вже твердо укріплась в Мукачівській окрузі, але в Мараморошу, де мадярські магнати покровительнували Молдавією, держались православні владики аж до 1735 року, тай пізнійше тутешні священики ще довго вивчали в Молдавії, а не в Галичині, як то уніятські владики. В 1760-х роках а ще раньше прокинувся рух в народі проти унії в Мараморошській околиці. Австрійський уряд мусів зарядити заборону у вару на сей рух і дошукувався його причини. Представники місцевої адміністрації вказували як на причину сього руху, на дуже великі злоупотиблення духовенства, на його невосвіченість. Тоді австрійське правительство захопилось коло піднесення морального й матеріяльного становища уніятської церкви на Угорщині. Мукачівська епархія була увільнена зпід зверхньої власти католицького епископа. Уніятське духовенство було зрівнане в правах з латинським.

Новий епископ мукачевський Андрій Бачинський (1772—1809) дуже дбайливо заходився коло піднесення свого духовенства. Навіть його зібралася громада доволі освічених, як на ті часи, людий, які помагали йому в його культурно-просвітних заходах, і дійшов ніяк вийшло чимало замітних діячів не тільки на Угорській Руси, але й в Галичині й навіть в далекій Росії. Так само щиро дбали про освіту своїх земляків і піднесення їхнього культурного рівня наступники Бачинського епископ Олекса Почі (1817-1831) який завів виклади українською мовою в мукачівській семинарії, Василь Попович (1837—1864), який дуже богато зробив для поліпшення матеріяльного добробуту української шкільної молоді.

Ще в 1750 році в Мукачові було засновано богословську школу. В 1778 році її переведено до Ужгорода, де вона дістала характер духовної семинарії. Виклади відбувались тодішньою книжною мовою, і аж тільки в 1809 році, заведено виклади латинські. В 1774 році, зараз по прилученю Галичини до Австрії, правительство заснувало у Відни генеральну греко-католицьку (уніятську) семинарію при церкві св. Варвари, через що її прозвали Barbareum, для висшої духовної освіти Українців з Галичини й Угорщини. Цю року з галицьких епархій і з мукачівської висилали до Відня по 26 молодих людий, які не тільки слухали найкрасших столичних професорів, але взагалі мали змогу брати участь в культурному життю столичної, німецької, з ріжними науками, їх історією та життєм, а се дуже впливало на поширенне їх власного світогляду. Сей Barbareum проіснував довсть рокі, коли замісць нього в 1784 році засновано університет у Львові для всіх Українців Австро-Угорщини, а при ньому генеральну семинарію для богословської освіти. Але в 1803 році Barbareum відкрито було знову.

(Дальше буде).

ДЛЯ ТИХ, ЩО МАЮТЬ РОДИНУ І МАЄТОК В КРАЮ!

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО

AMERICAN EUROPEAN EXCHANGE,

1011 MILWAUKEE AVENUE, CHICAGO, ILLINOIS

ПОЛАГОДЖУЄ ВСЯКІ СПРАВИ СОВІСНО І СКОРО.

ХТО ХОЧЕ довідати ся про родину в краю;
ХТО ХОЧЕ вислати гроші або пакунок до краю:

ГРОШІ ВИСИЛАЄМО ДО КРАЮ ПІД ПОВНОЮ ГВАРАНЦІЄЮ ПОЧТОВО АБО ТЕЛЕҐРАФІЧНО.

До Галичини в галицьких коронах, до Буковини в румунських левах. На Буковину давних корон не можна посилати з Америки і Канади — тільки румунські гроші. Пакунки до краю з всякими річами, як: одіж, білє, поодяги, матерії на ледяки, черевики, сведри, теплі сорочки і т. д. висилаємо безпечно, скоро і дешево. Кождий пакунок асекуруємо. Оплата за переведене з Шікаґо аж на місце в краю враз з асекурацією, виносить по 18 центів від фунта ваги.

ХТО ХОЧЕ мати певну відомість про услівя виїзду з Америки;
ХТО ХОЧЕ довідати ся як і коли мож спровадити до Америки або Канади рідню з краю;
ХТО ХОЧЕ правдиво порадити ся про свої краєві справи заметкові, спадкові і фамілійні — нехай зайде або напише до

УКРАЇНСЬКОГО БЮРА

ДЕ КОЖДОМУ ВСЕ РЕТЕЛЬНО І ЯК НАЙЛІПШЕ ЗАЛАГОДЯТЬ І ВИЯСНЯТЬ.

ХТО НЕ ЗНАЄ, як тепер адресувати до краю, нехай свій готовий лист до родини принесе або пришле до нашого Бюра — а тут йому випише ся докладну краєву адресу і лист вишле ся до краю. На почтову оплату треба нам враз з листом до родини прислати 15 центів на адресу: AMERICAN EUROPEAN EXCHANGE.

КРАЄВІ ГРОШІ в теперішних часах мають в відношенню до долярів низький курс. Дуже добра нагода для таких, що хочуть їхати до краю — набути вже тепер краєві гроші, бо в короткі краєві гроші підуть значно в гору і треба буде за них в наділенім часі дакомо більше платити в долярах, як тепер. Гроші посилаємо після денного курсу. Посилати треба до нас долярі в округлім числі, а ми вишлемо кождому решт, кілько родина отримає краєвих грошей.

БЮРО ОТВЕРТЕ ВІД 9. РАНО ДО 8. ВЕЧ.; В НЕДІЛІ ВІД 3. ПОПОЛ. ДО 8. ВЕЧ.

На письменні запити відповідаємо сейчас. — Всякі письма, монеї-ордери, чеки, виписувати і адресувати так:

AMERICAN EUROPEAN EXCHANGE,
1011 MILWAUKEE AVENUE, CHICAGO, ILL.

ХРИСТІЯНСЬКИЙ СКЛЕП

Маємо найновійші народні музичні продукції і пісні, творені найзнаменитшими сьвітовими силами. Фонографи продаємо дуже дешево. Ми робимо всякі направи по умірковних цінах. Прийдіть і переконайтесь. Коли Ви хочете набути гарний новий фонограф, який дає музику для душі, ми Вас обслужимо, будете радіть з наших незначайно низьких цін і дамо Вам за готівку або на легкі сплати. 139c1474—

FELIX PHONOGRAPH, CO.,
189 Avenue A, cor. 9th Street,
NEW YORK, N. Y.

ЗДОРОВЛЄ ВАРТА БІЛЬШЕ ЯК ГРОШІ.

Коли Ви повинні шукати поради лікарської? Коли Ви були на опіцкою других лікарів і не зістали вилічені, або коли Ви в теперішнє хорі і не радились ще лікаря, то не гайтесь навідати до мого офісу по пораду у Вашій власній мові. Не занедбуйте свого здоровля.

Др. Д. Васерман через довгі роки для доказів успішного лічення недуг мущин, женщин і дітий. Він оглядає Вас даром і порадить Вам щиро, що є добре для Вас, без ніяких зобовязань в Вашої сторони. Згодость ся до його офісу а він радо скаже Вам свою опінію.

Тисячі уважані за невилічених зістали мною приверджені до як Vibrator, Wall Plate, High Frequency, Static Machine і X-Ray, здоровля через уживане найновійших електричних апаратів, ліків. Я також приміняю найновійші і найлїпші ліки і средства до застрікування. Я осягнув найлїпші успіхи в обох хронічних і грізних недугах крови.

УВАГА: Се оголошенє буде для Вас вартісне $2.00, коли принесете його з собою і піддасьте ся одному спеціяльному баданю.

ПАМЯТАРИТЕ. Поради даєсь зовсїм довірочно. Бадане даром.

Dr. WASSERMAN, 1335 ARCH STREET, PHILADELPHIA, PA.

Телефон: Spruce 1766.

Годині: щодня 10—12; 2—4; 6—8. Неділї і сьвята 10—2.
В часї відвідин набудете переконання з влаччих письм своїх пацієнтів

Др. КАУФМАН ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ

Єсли хочете совісної поради в якій небудь Вашій недузї, прийдіть до д-ра КАУФМАНА, з ним в рідній мові поговорите, він Вам скаже відразу, і пізнає ся ни Вашій недузї, чи Вам лічене до помогом.

Др. Кауфман ЛІЧИТЬ всї недуги: МУЖЕСЬКІ і ЖІНОЧІ. Задуху (астму) лічить новою машиною приміняючи електрицу і помповане воздуху. ДР. КАУФМАН лічить затроєнн і неправильности крови, ревматизм, жовчи каменї, болї в боцї, нирках, пузирі, нервах, недуги жолудка, катар легких і жолудка, нирок, міхура, паралїж, випадане волосє. Лічить всї хронічні недуги, яко АКУШЕР СПЕЦІЯЛІСТ ЛІЧИТЬ УСПІШНО ІНФЛЮЕНЦУ І ЗАПАЛЕНЄ ЛЕГКИХ.

S. M. KAUFMAN 111 E. 7th STREET, NEW YORK CITY

Год. офісові: що дня від 9. рано до 9. веч., в неділю від 9. рано до до 4. пополудни. — Телефон Орчард 6352.

НЕДУЖІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

Коли Ви не могли найти доси пільги у Ваших терпінях і поправи в знеміру і все занехали, то зголосіть ся, щоб бути безплатно огляненим і засягнути моєї опінії та поради. Позаяк я маю 17-літну медичну і операційну практику в лїченю ХРОНІЧНИХ, НЕРВОВИХ І ЗЛОЖЕНИХ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН, Ви осягнете користи з мого досьвіду кождого разу, коли лише звернете ся до мене. Я приміняю для Вас найновійші наукові методи лїченя, так електричні як і медичні, якими розпоряджаю. Коли після моєї опінії я не буду мір Вам помочи, то я не буду Ваших грошій. Коли Ви є недужі, ослаблені, нервові або вичерпані, порадьте ся мене ще нині.

МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

КОТРІ ТЕРПЛЯТЬ НА ХРОНІЧНІ, НЕРВОВІ, КРОВНІ, СКІРНІ АБО ЗЛОЖЕНІ НЕДУГИ, АБО КОЛИ ВІ Є ДІТКНЕНІ ДОЛЯГЛИВОСТЯМИ ЖОЛУДКА, КИШОК, НИРОК, АБО КОЛИ ВІ МАЄТЕ РЕВМАТИЗМ, БОЛІ В КРИЖАХ АБО ВЯЗАХ, ВТРАТУ АПЕТИТУ, БОЛІ ГОЛОВИ, ЗАПІР, ЗАВОРОТИ ГОЛОВИ, КАТАР ГОЛОВИ, НОСА І ГОРЛА, ПОРАДЬТЕ СЯ У МЕНЕ.

Не тратьте більше часу ні гроший.

Мої офіси є заосмотрені новими електричними і медичними апаратами, які дають ліки, котрі ніхто другі не могли дати.

Сотки операцій як у мущин так і женщин уникнено через скоре властиве застосоване найновійших наукових метод.

Мої цїни за лїченє є дуже приступні і не більші які Ви в силї і хочете зголитати за помочі з успіхом осягнені через мене.

ПАМЯТАЙТЕ. Порада і ОГЛЯДИНИ даром. Зволїкане, недогляд і невластиве лїченє слїбезцінною. Прийдіть до мене, коли потребуєте помочи досьвідченого і у все заосмотреного лїкаря.

Години приняття: від 9. до 4. попол. від 6 до 8 вечер. **DR. RUSSELL,** В неділї і сьвята від 10-ої до 2-ої в полудне.

176 E. JEFFERSON AV., другі двері на схід від Вудвард, DETROIT, MICH.

Звісний Dr. GREY Спеціяліст

ПОНАД 30 ЛІТ В ШТУЧНІМ ЛІЧЕНЮ ЕЛЕКТРИКОЮ

117 E. 17th St., БЛИЗЬКО UNION SQUARE New York City.

Він уже вилічив тисячі людий і бажав би і Вас вилічити, коли терпите на нирки або міхур, скірну недугу, очему, пропуклину, ґемороїди, фістулу, ревматизм, невралгію, нервовість, болї крижий, слабости носа, горла і жолудка, кашель, застуду, запалене легких або всяку иншу хронічну недугу. Коли лікар, який лічив Вас ще не вилічив Вас, ідіть до добре звісного і давно основаного офісу д-ра Ґрея, бо він вилічить те, чого другі не могли.

ПОРАДА ДАРОМ. — ЛІКИ $1.00.

За професійну обслугу числить низькі цїни.
Години: від 9-ої до 8-ої; в неділї від 9-ої до 3-ої.

ХОРІ МУЩИНИ

або женщини, котрі терплять на нервовість, на хронічні або застарілі слабости, нехай зайдуть до др. Кавфмана, спеціяліста, під ч. 607 Маркет улиця, Філядельфія, Па., і забудуть свої клопоти. Він має 20 літ досьвідку і спеціялїст може скоро відвідати причину ваших дійсних клопотів. Він може Вам дати поміч яка є коротці приверне Вам нове добре здоровля.

Він має в своїм офісі всї нові апарати до оглянення хорих, як ЕКС-РЕЙ машину і инше, і є так випосажений, що може робити розклад крови, аналізу урини, тощо.

Він має нові електричні апарати для обслуги людий на слїдуючі слабости:

СТЕТІК ЕЛЕКТРИСИТИ—На нервові клопоти.
ОЗОН ІНГАЛЕЙШЕН—На всї хороби легких, бронхіти і катар.
ЕЛЕКТРІК ОСКІЛЕЙТОР—На болї нирок, жолудка, внутренностей, хребта і инше.
ГАЙ ФРЕКВЕНСИ ВАОЛЕТ РЕЙ—На ревматизм, запалене, штивність і подібні слабости.

Читайте, що говорить вдячний пацієнт по тім, як його лічив через короткий час др. Кавфман:

„Мій дорогий доктор Кавфман:

„Велика дяка Вам за вилїчене мене по коротцім лїченю.

„Мій клопіт був сей, що я мусів вставати в ночи 5 або 6 разів відлинати воду і чувем при сім великий біль. З тим прийшов я до Вас. Я сказав Вам, що я терплю на се від 18 літ і Ви мене вилїчили від Анґ. 29. до Окт. 20 1919 і вилїчили мене зовсїм докладно.

„Кождий, котрий має хороби сего рода, повинен йти до Вас на лїчене, а я певний, що скоро буде вилїчений.

„Дуже вдячний Вам за се, що Ви зробили для мене.

Ваш пацієнт,

(Адреса на жадане). „No. 8862—Н. Лайон".

Dr. CAUFFMAN, 607 MARKET STREET, PHILADELPHIA, P

Кождий мущина і женщина, які є хорі, можуть мати оглядини карскі даром, позаяк оглядини і порада є безплатні. Години одвідин від 9. рано до 8. вечер. В неділю від 10. рано до 1. пополудни.

КОЛИ АМЕРИКА ПРАКТИКУВАЛА СЕ, ЩО ЛЕНІН ПРОПОВІДУЄ

ТРИСТО літ тому прибув до Америки капітан Джан Сміт з гуртом мущин і женщин.

Вони говорили: Суспільний устрій і правительство в Европі є злі. Там не повинно бути кляси працьодавців і силодавців. Платні повинні бути знесені. Не повинно бути зисків, ні „капіталу" ні „праці". Земля, пожива, одежа і всї продукти праці повинні бути спільною власностю. Те, що кожда одиниця творить, повинно належати до всїх".

Вони поселились в части краю, який тепер зовесь стейт Вірджінія. Там створили комуну на основах ідеї спільної власности і покористування всїми овочами праці кождої одиниці. Вони жили в краю повним грубого дерева пригожого на будову домів, множества овочів, звірини, птаниї і на богатій управній землї.

Вони сказали: „Ми осягнули досконалости. Яко комуністи, ми сотворили ідеальний устрій громади".

Але в недовзї щось попсувалось. Декотрі з кольоністів стали лїниві і невідповідні. Вони сказали: „Я корисніше, пожвавіше, свіжіше і домівкою. Я можу мати все чого потребує, підчас коли другі працюють. Пощо-ж я маю працювати?"

Другі більше відважні говорили: „Пощо ми маємо на них працювати?"

В наслїдок сего наступили страшне голодоване і нужда. Капітан Сміт взяв ся за диктатуру і видав отсю проклямацію: „Той, що не буде працювати, не повинен їсти".

Але люди скоро забули свої терпіня і знов лїниві подались, числячи на енергічнїйших. І знов наступив час голоду.

Тодї Сір Томас Дейл, новий провідник кольонії, проголосив, що земля повинна бути поділена на части, по три акри кожда, а в заміну кождий кольоніст управляв би землю і віддавав би до публичної скарбниці дві і пів бочівки зерна кождого року.

Уведене сего права особистої власности покінчило пануючий голод і люди заживали добра та були вдоволені, бо кождий чоловік мав заохоту до праці.

Енергічний і чесний чоловік находив у тім за охоту. Бо чим більше він працював, тим більше він витворив для себе і своєї родини, і вони лїпше жили. Лїнивий чоловік неміг вже бути довше паразитом. Такий мусів робити або голодувати.

Комуністичний лад пробував також завести вчасні поселенцї в Новій Анґлії. Записки з тих часів говорять: „переконано ся, що новий лад сеї громади викликував замішане і невдоволене, бо молоді люди, які були повні спосібностий, заявляли, що їм не годить ся тратити свій час і силу і робити на жінки і діти других мущин".

Добробут і вдоволене наступило, коли губернор Брадфорд надав кождій родині кусник землї, через що, як говорить його звіт, „всї руки стали працювати і далеко більше зерна управляли як се в инших обставинах було".

Около чого сї вчасні поселенцї в Америцї тодї безуспішно запобігались, се було пробоване сотки разів в історії сьвіта, а тепер піднято знова сей устрій в Росії. Спільна власність є цїлею большевизму. Вона є рівнож цїлею большевиків в Америцї. Як воно не остоялось в Новій Анґлії і Вірджінії, так воно не остоїть ся в Росії.

Але треба знати, що се діялось тому 300 років.

Так, і се є власне тим, що доводить большевизм і науку І. W. W. та комуністів до невдачі. В давнїйших часах устрій спільної власности пробовано завести серед дуже відповідних обставин. Тодї лише були сотки людий, які творили громадський лад, підчас коли тепер находять ся міліони людий. Тодї пожива і матерія на будову домів, одежа і опал були приступні для кождого чоловіка.

Він не потребував більше посідати, як лише ніж, сокиру і кріс та дати свою працю. Нинї одна група людий є зависима від поживи другої групи, а друга є зависима від одежи третої групи. Люди, жиючі в містах померли би скоро з-голоду, як би здержано рільництво, фабрики, копальнї і перевіз.

Причина неповодженя комунізму лежить в людській натурі.

Сї змагання будовано на основі, що кождий мущина і женщина є альтруїстом, такі, що дбають о свого сусїда і о загальне добро, перед своїм власним і своєї родини добром, і що нема лїнивих, нездарних і нечесних людий.

Російська Совітська конституція говорить: „Не повинен їсти той, що не робить". І Ленін тепер відмовляє видачі хлїбних карт тим, котрі не будуть працювати.

Се однак ще не усе.

Ленін ввів „капіталістичну" методу платнї „від штуки" в знаціоналізованих фабриках, яка дає більшу платню деяким робітникам від других; бо чим видатнїйшою є праця чоловіка задля його спосібностий, завзятя і скорости, тим більше він може заробити.

І Ленін наймає „капіталістичних" експертів до веденя тих фабрик і хоче дістати більшу продукцію від російського робітника за платнї висші, як платять в Америцї.

Подібно провідникам давних спроб комуністичного устрою в Америцї, Ленін прийшов до переконаня, що пересічний чоловік мусить мати заохоту до праці — нагоду для особистої користи.

Тому він знов уводить ті принципи промислового устрою які він нищив через два роки.

The Inter-racial Council

120 Broadway-New York

Др. Кирило Трильовський.

ПЕРШІ РОКОВИНИ ЧЕСЬКО-СЛОВАЦЬКОЇ РЕСПУБЛИКИ.

В днях 27 і 28 жовтня с. р. обходила Чесько-словацька республика перші роковини свого основаня. Основи її міжнародного істнуваня поклали ще передтим за границею Масарик, Бенеш і singularнший мужа с. р. катастрофально Штефаник. Однак лише для 28 жовтня 1918 р. вже історія закатулювала у всесвітній війні. Встала проголошена в Празї самостійна чесько-словацька республика. В одній комнаті „Національного одбома" (чеськи національна назва) в празькім „Обецнім Дучі" є вигравана мармурова таблиця на памятку, що в сій комнаті австрійський командант Праги віддався чеській влаcти.

Сї торжественні роковини обхидила ціла держава, всї громади. Я подивив ся нашвидко „Українського Прапору" з деякими зовсїм вражаючими, які я відніс з обходу сеї „slavnosti" в Празї.

Свято почалося 27 жовтня пополудні торжеством пражскої залоги в касарни ім. Штефаника, де промовив предсїдник сойму Томашек.

О год. 6. вечером розпочалася торжественна „тризна" в честь чесько-словацьких героїв та мучеників. Може після в житю не відніс я такого колосального враженя, як на сїй. Відбулася вона на звісній площі т. зв. „Вацлавськім Наместі". В горішній частині є ся площі закинена прекрасною будівлею Чеського Національного Музею.

У певній віддалі перед ним стоїть сота (статуа) св. Вячеслава. — Яких 100 кроків перед нею заставлено на торжество „кенотах", зложений з подовгастої гробниці і з уставленого на ній саркофаґу. На переді гробниці були прості, дводільні, насїдуючі старий спіж, двері. Над дверима видне напис: „Hrpinom i mucenikom".

Вже перед 6-тою годиною зачали сходитися представники дипльоматичних місій, (між ними відзначалася козацька постава українського міністра Слявинського), війська і організації й чини народного Збору (сойму). По обох боках кенотафу стояло до одної сотні і „домашнього" війска зі зброєю і в шоломах на голові. Мали прийняти й президента Масарика та інфанта перенесяла йому. Заступав його президент міністрів Тусар і як тільки він надїхав, розпочалася „тризна" сумними звуками фанфар, які несїлися з рамця Національного Музею. Брав ся композиція Чеського. Відносилося враїння безмежного жалю, плачу, туги по упавших героях. А не треба забувати, що у всїх каменицях на Вацлавськім Наместі були сїнїї сїнїї пошиті, що на площі поза військовими кордонами стояли тисячі мовчаючої публики, між котрою були сотки таких, що потратили в бою своїх найблизших. Темнотї протоювали тільки сих десять булькучих полумінних, чар, а часом понад дахами пересувався сїнї світла, видимого рефлектом з вершка бальнїйшого Національного Музею. Через невгаданлїзмала тора вінцїв жертвованих поодинокими організаціями. Українське Посольство в Празї також зложило прегарний вінок.

Коли замовкли звуки сурм, понесяся з рамени Музею неменше сумні звуки похоронної пісні уклону Ферстера, виведеної співацькими товариствами Великої Праги. Вечер був темний, сумнїйший — *голоси сурм і співу несїлися* з певної віддалі немовби пригнїтені — враженя було потрясаючо.".

Але се ще не кінець. Ось отвираються тихо двері гробниці і стає перед нею висока жіноча стать. Чорний одяг, вверху закинений широкий білий серпанок, що її покриває від голови до ніг. Се була артистка Народного Дивадла пані Достальова, яка й виголосила своїм мягким, вирадаючимся в серце голосом „пивавлку" Пр. Ванїка Іванову на се сумне свято.

Поривакоча декламація скінчилася і двері гробниці отвираються, сумна стать зійшла виходить; двері гробниці зачиняються за нею...

Сотки людий голосно ридає, другі мовчки обтирають сльози...

І знова несуться жалібні звуки хоругвови всїх православних церков дзвонить, що дзвонить, всї українських тонах.

Президент міністрів Тусар взяв імя нем президента Масарика на стуні кенотафу — лавровий вінок, 28 гарматних вистрілів закінчує се жалібне свято. Товпа народу тихо гуторячи розходяться домів.

Сего самого вечера, але значно пізнїйш відбулося приняття у президента міністрів Тусара.

На другий день о год. 8. рано відбулся на площі за містом перегляд військ празького гарнізону. Холодно, дощик мерехтїв, під ногами болото. Все військо в шоломах, французький легіон в ясно-синїх одностроях. Проходить з адютантами начальник залоги полк. Шнейдерек, перебігає гальопом попри відділ, здоровить, — відповідає одкликами.

Год. пiдсонтої. — Приїздить міністер Краєвої Оборони Ґенерал Ґрафаґ і ґен. інспектор Махар (оба в цивільних одягах) та ґенерал Пельле. Надїздить югославянський ґенерал Ґадзич з депутацією, що веде прапор — дарунок для 102 полку піхоти.

Надїздить вінцїв пред. міністрів Тусар, що заступає президента Масарика. Гремлять гармати, торжественно передають Югославянам прапор. Міністер Кадлаф декорує Югославян і одного італійского полковника.

У полудні загулко. Проходять три лїтаки і пускають пакет надїлений. За ними ще три і ще три. Дощик сипле, пять музик грає. Позаду розставлено публики — мисерує поїзд соц. демократів з музикою і червоним прапором — і поїзд народних соціалістів з музикою і трибарвним прапором.

Починається дефіляда: сотня за сотнею. Прапори пошелестїли. Мущини кривлять ніжки знімши шоли з „Прозаної Невести". Кінчить поїзд ані гарної гармат і два чи три шпадрони кінїнї на одно гріне, панцирне авто перебігає після піхоти.

Та найважнїйша частина свята відбулася в салї Сметани „Обецного Дому". Сама пишна, мелерна. Стаття, фрески, [illegible] і балькончик.

Поперек салї на подіюм — величезні органи. Під ними стоїть великий мішаний хор, віддїлений перегородою та пальмами від решти салї. Помежи стіл і крісла для президента Сойму Томашека, де пишне стіл і звичайне крісло для президента Республіки. Коло його крісла для міністрів. Над ними чудовий балькатин, прапори, мерцуваня пишнота красок! На перегородї за пред. сойму Томашеком висить клаки і на нїм вінець, а у нїм буква „М".

На салї сидять члени Сойму, а далї за перегородою запрошені гості. На бальконах і в ложах дипльомати. Нараз несуповій. Орган загремїли побідним гимном а віцепрезидент войну Удзель кричить: Нашому коротому президентови — слава! Знімаєся справдешня буря оплесків і окликів. Від входових дверей іде собі стрімкійшо старий добродій в жакетї на ним міністрів. Се президент Масарик, що просто з ліжка приїхав на торжественне засїданя Сойму. Він сідає спокійно за столом і перетирає зустрічаючо пікер. Хустина взагалі цїлий час в роботї. Коли замовкнї дуже органи спізнає хор оба тисячі, коли пред. Томашек витає Масарика горячими словами і просить, щоби відчитав своє посланїє до сойму, Масарик встає; спокійно читає свій елаборат. Тривка се досить довго, нічає чого щитає стоїть. Зрештї сам оповідає, що президент втомлений. На прохання Томашека сїдає і ще послїдний уступ свого посланїя відчитує стоячо. Підчас читаня — з часта відсекають оборонна оплески і оплески, а після відчитаня дивна буря, елементарний вибух незвичайного захвату. Серед окликів „Слава" на честь республіки і президента він виходить, учасники в одушевленю розходяться, обговорюючи живо послїдний уступ посланїя.

По всїх сходах і коридорах стояли відвіси свого свята — як почесна сторожа чеські соколи.

Неславне Масарика — се важне, зважте слово представляюче неодно загальне світове питаня. Головною займається його критично родящою ідейна основа більшовизму, який безоглядно осуджує. Ще на кінець заважу, що цїлий чеський загал приняв посланїє президента Масарика з нечуваним ушлешенням.

НОВЕ ЗДОРОВЛЄ НОВА СИЛА ВСЕГО ЗА ДВА ЦЕНТИ.

Коли Ви терпите на жолудкові або нирковї долїгливости, знечуваєте нерох, запаленє, запір, болї голови, втрату апетиту, нечистість крови, нестровність, ревматизм, чуєтесь утомлені, вичерпані, маєте болї в плечах, JUVITO TABLETS, зладжені з зовсїм чистих і найлїпших зіл, які є відомі медицинї і які поручує тисячі вдоволених пацієнтів, є якраз тим ліком якого Ви потребуєте. Прийшлїть один доляр на одну коробку з пити доляри на шість коробок. Залучить 4 центи за кожду коробку на податок воєнний.

Коли хочете спробувати сей чудовий природний лік, перед замовленєм, напишіть до нас по повну на три дні вистарчаючу БЕЗПЛАТНУ ДАВКУ без дальшого зобовязаня з Вашої сторони. Адресуйте: JUVITO LABORATORY, South Hills Branch 25, Pittsburgs, Pa.

P. S. Гарний кольорований, 20x15 цалів величини, стїнний календар на 1920 рік вишлесь з кождим замовленєм.

ПЕКАРНЯ НА ПРОДАЖ

З браку здоровля властителя, зі всїми прирядами. Рент $30, оборот тижневий понад $1.000. Памятайте, що на хлїбі є половина зарібку. Цїна $1.600. Пишіть до: 7-14

А. ФИЛИПЧАК,
BOX 21, ROME, N. Y.

ПОЗІР РОДИМЦІ! ПОЗІР РОДИМЦІ!

Можете зробити великі гроші без страху часу, як займетесь годівлею кріликів, Belgian Hares і морських свинок (Guinea Pigs). Маю також і инші гатунки зайців. Я плачу від 2.00 доляріз за пару Belgian Hares і $1.25 до $1.50 за пару Guinea Pigs. Я продаю що найлїпший товар і купую назад, скілько лиш не висилаєте. Спробуйте а непожалуєте. Чим борше тим лїпше. Що цїну і інформациї пишіть до: 10-15

JOHN FRAYNACK,
700 N. Division St., Mt. Union, Pa.

КОЛИ ХОЧЕТЕ ВИСЛАТИ

ГРОШІ до Европи

або спровадити кого з родини тут до Америки;

Коли хочете віднайти своїх близьких, з котрими Ви затратили звязь, або коли хочете післати їм поміч річами і продуктами, коли хочете продати або купити 12-23

КОРОНИ

рублї, марки, облїґації і другі цїнности; коли Вам потрібна в чім небудь правна поміч, то звертайте ся прямо (особисто або письменно) до:

UKRAINIAN BUREAU,
25 DELANCY STREET,
NEW YORK, N. Y.

ПЕТРО ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.
115 Ave. A, NEW YORK, N.Y.
Telephone: Orchard 2366.

ПЕРШОРЯДНА УКРАЇНСЬКА

АПТИКА І ДРОГУЕРІЯ

МИХАЙЛО УГОРЧАК,
(Давнїйше С. J. McCloskey)
216 Washington St., cor. Sussex St.
Jersey City, N. J.

Приймаємо ліки підлїгаючі лїкарських рецепт скоро, сумлїнно і до умірковаиї цїни. Має на складї великий засіб ґрамородних зел і корінїв, всї американські і заграничні патентовані ліки, масти, мыї і т. и., великий вибір перфум, лудрів і других косметиків і взагалї все, що входить в обсяг аптики і дрогуерії. Морожене і Сода.

Довголїтна практика і фахові державні дипльоми дають найкращу запоруку сумлїнної, скорої і точної обсуги. 1074—

Отворене кождого дня в тижнї включаючи недїлї і сьвята від 8-ої год. — рано до 11-ої вечер.

ЧИТАЙТЕ ОДИНОКУ ГУМОРИСТИЧНУ ҐАЗЕТУ „ОСА".

Дорогий Читачу! Коли Ви хочете мати щирого приятеля, який би Вас розвеселив у Ваших сумних хвилях, то без найменьшого вагани запереморуйте собі ґазету під назвою „Оса". Се ґазета заборює 16 сторін друку великого формату; в нїй знайдете богато малюнків, повно сміхів до розвуку, а також містить гарні і цікаві оповіданя. Як собі замовите ґазету „Оса", то нїколи сего не пожалуєте. То-ж „гарйон" вордельоте; бігме „пур", я не жартую; будетесь реготати, що аж штани будуть тріскати. „Оса" в Америцї на рік коштує $1.75, на пів року $1.00, за границю на рік $2.00.

ВЕЛИКА ОФЕРТА ЧЕРЕЗ КОРОТКИЙ ЧАС.

Хто пришле в тій хвили цїлорічну передплату на ґазету „Оса", той отримає великий гумористичний Календар „Оси" на рік 1920 зовсїм даром. Календар „Оси" забирає около 200 сторін друку великого формату; є в нїм дуже богато смішних образків, як також повно сміхів до розвуку. Звичайна цїна Календаря 60 ц., для Вас вишлемо його даром, як Ви в тій хвили вишлете цїлорічну передплату на ґазету „Оса". Тілько кріж передплати треба прислати 20 ц. більше на опаковане Календаря і почтову пересилку. „Гарйон вордельоте газету „Оса"! Замовленя посилайте на адресу: 1v—

"OSA" PUBL. CO., Dep. 25,
1926 W. Huron St., Chicago, Ill.

ЛІКАРСТВА АПТИКИ СВ. МИХАЇЛА

Молодість Бальзам	$3.00
Бальзам на подвигане в середнї	3.00
Бальзам на безсонність	2.00
Кроплї на корчі в жолудку	2.00
Пігулки на конвульсії	5.00
Кроплї до очий від запаленя	2.00
Лік на Солітер	5.00
Порошок до усуненя волосся з лиця і тїла	1.00
Волосоріст до росту чорного волося	2.00
Вусоріст до росту довгих вусів	1.00
Пігулки від руматизма і простуди	3.00
Масть до натиранї від руматизма	2.00
Жолудковий бальзам від катару жолудка	2.00
Пігулки до очищеня жолудків	1.00
Фарба на сиве волосе (на всї кольори)	3.00
Масть на прищі, корости і лишаї	2.00
Гернуєлес, до скріпленя сил і апетиту	2.00
Крім і мило до гарного лиця	1.25
Успокоюючий бальзам на нерви	2.00
Лік від простуди і інфлюенци	3.00
Бальзам до очищеня зіпсутої крови	3.00
Пігулки від болю голови	2.00
Порошок на пітнїючі ноги	1.00
Лік на геморойдів	2.00
Масть до катару в носї	1.00
Кроплї до болю зубів	1.00
Лік проти болю в горлї	1.00

Окрім всїх тих ліків, що тут подано, маємо всякі другі ліки проти всїх хронічних і задавнених хорób. За всї наші ліки даємо повну нашу ґарантію. Пишіть по катальоґ.

Хто пришле відразу 10 дол. на рукі средства, вишлемо ДАРОМ дуже добрий дарунок. Як ви хорі на якунебудь слабість пишіть нам сейчас, а ми вам пошлемо Листи і мані-ордери на гроші наперед адресувати до: 147vc—

ST. MICHAEL MEDICINE CO.,
Dept. D.
CARLSTADT, N. J.

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одиноким спеціялєт недуг мужеських в Пітсбурґу, котрий говорить по українськи.

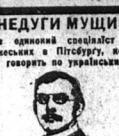

Найдовше істнуючий, найуспішнїйший і заслугуючий на довіре спеціялєт недуг мужеських, котрий уміє своє знанє і довголїтну практику віддає для услуги недужим

DOCTOR LORENZ

11. поверх, фронт.
644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.
Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В Пятницї від 9. рано до 8. веч. В недїлї від 10. до 2.

SANTAL CAPSULES MIDY

МОЧОВІ ВІДХОДИ

реґулює в 24 годинах
Кожда пачка має напись з Унікайто підробів.

ДР. ІВАН СМІТ

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.

ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТЕЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (ТЕ Є. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ НОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ, ГІРЛО, УШИ І ИНШІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН. ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШЕТЬ ЛИСТ І ОПИШЕТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ. ЗАЛУЧТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ.

Dr. JOHN SMITH, Jr.,

827 E. 17th Street, Uew York, N. Y.

Години урядові: 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в недїлї і сьвята від 10-тої рано до 2-го пополудни.

Телефон: Stuyvesant 4493.

НА ПРОДАЖ

ЗАКЛАД ФОТОГРАФІЧНИЙ з ним приладами, найновійші машини до фотографованя і побільшуваня портретів; приряди до роблення рам, притім є склад патентових медицин і книжок. Той заклад знаходить ся між Українцями як рівнож і иншими Славянами і вже істнує 6 років. Продати мушу з причини браку здоровля. Першенство має Українець. Голоситись чим скорше до: M. ZABOY, 638 Ridge, Avenue, Allentown Pa. 137—

ЗБОРНИК ЦЕРКОВНИЙ, великий, 608 сторін.....$5.00
ОТЧЕ НАШ, образ 34x22 1.50
INT'L BOOK STORE,
P. O. Box 1722, Pittsburgh, Pa.

НОВА МАПА ГАЛИЧИНИ

Вже вийшла з друку нова мапа Галичини в українській мові. На ній є виразно намальовані всі міста, місточка, гори, ріки, желїзниці і села. Такої мапи ще в Америцї не було. ЦІНА ЛИШЕ 25 ЦЕНТ. (Приймаємо одноцентові марки). Замовляйте зараз, бо наклад невеликий. 6—

PEOPLES SUPPLY CO., Dept. 1, Sta. D., Box 51, New York, N. Y.

ВІДЗИСКАНЄ ЗДОРОВЛЄ

Терпів два роки, а тепер може вже працювати. Уважав, що дальше лїчене є лише втратою часу і гроший.

Я терпів через два роки так, що часто не міг робити і мій стан здоровля дійшов до того, що я попав у зневіру про можливість вилїченя. По прочитаню лїчничої методи д-ра Ганнона, я рішив ся його відвідати. Я зістав там піддання спеціяльному застрікуваню крови, відповідно до вимог моєї недуги, і протягом місяця мій стан поліпшив ся так, що я можу знов працювати. Я пишу се з доказа моєї вдячности за те, що він зділав для мене.

P. WAGNER,
128 Palisade Ave., Bogota, N. J.
13-го падолиста 1919 р.

Коли терпите на якусь ново пристану або застарілу недугу а потребуєте помочи спеціяльста прийдіть до мене безпровочно, а я зроблю для Вас те, що міг зробити і для других.

ДОВОДЖУ ДО УСПІХУ

скоро, тривало і за малу нагороду, без тяжкої перерви у Вашім занятю. Мої офіси находились через довгі роки в тісномім будинку, і мене знають як осторожного, певного і успішного спеціяліста. Одна візита в моїм офісї і точна екзамінація упевнить Вас, що я вверну Вас на дорогу яка веде до здоровя.

КОЛИ ВИ ТЕРПИТЕ

нервовий розстрій, завороти, ослабленє, кроп і сон, нервоти, мамчить ся Вам в очах, слабе память, слабі і нервні нерви, безсонність, болї в карку і кринках, ревматизм і безвладність у руках, слабість тїла, колудок і недомагання кишок, болї невралгічні, горячку на язицї і запір, ТОДІ НАЙДАЙТЕСЬ ДО МЕНЕ.

ПРИМІНОВАНЄ ЕЛЄКТРИКИ. ЗАШКІРНІ ВСТРІКУВАНЯ І ІНГАЛЯЦІЇ МЕТОДИ УПЕВНЯТЬ ВАС ПРО УСПІШНІ ВИСЛІДИ ЛІЧЕНЯ.

Порада зовсїм даром. Прийдіть нинї. Не відкладайте.

DR. HANNON
СПЕЦІЯЛІСТ
146 EAST 14th STREET
Напроти Tammany Hall, New York.
Години офісові: Денно від 9. рано до 4. попол.—Вечер: від 6. до 8. в недїлї і приказні сьвята: від 10. до 2. в полудне лише.

Особний почаковий нозів.

AMERUS

UKRAINIAN TRADING CORPORATION 165 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

ВАША НАЦІОНАЛЬНА СВІДОМІСТЬ — ВАШЕ ПОЧУВАНЄ НАРОДНОЇ СОЛІДАРНОСТИ

виказують Вам, що свідомий Українець повинен удаватися в всїх справах включно до своїх, до Українців. Загальне знана і загально люблена народна інституция

АМЕРУС
українська торговельна корпорація

ВИРОБЛЯЄ ПАШПОРТИ ДО СТАРОГО КРАЮ, ПРОДАЄ КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ, ПОСИЛАЄ ГРОШІ ДО СТАРОГО КРАЮ.

Українцї! Пишіть до нас, до українського бюра по інформації у всяких справах, а дістанете добру, скору і чесну пораду безплатно.

AMERUS TRADING CORPORATION,
165 BROADWAY, Room 1507, NEW YORK, N. Y.

Отсим повідомляю своїх вп. Товаришів, як також всї українські загали, що я з дякуючительского становиска зрезиґнував, і від тепер усї свої сили посьвятив працюваню для Українського народа на поли народно-просьвітнім при Українській Корпорації Амерус".

По інформації прошу писати на адресу:
MICHAEL BABEY, 165 Broadway, New York, N. Y.

ПЕРЕСИЛКА ГРОШЕЙ

до ГАЛИЧИНИ, РУСИНІ, ПОЛЬЩІ і ЧЕХО-СЛОВАКІЇ.

Ми висилаємо гроші до краю по найнизшім курсі. Сейчасове доручуваня.

Ми є агентами AMERICAN EXPRESS COMPANY.

ПРОДАЖА КОРАБЕЛЬНИХ КАРТ НА ВСЇ ЛІНІЇ.

Ми даємо правні поради у всїх справах. Перепроваджуєть продажи реальностий. 123—

Ми говоримо до УКРАЇНЦІВ. Офіс отворений до 8.30 вечер.

PRAISNER & ROBAK
10 Belmont Avenue, NEWARK, N. J.
ФІЛЯЛЬНИЙ ОФІС: TYLER & WARWICK STS.

ХОРІ УКРАЇНЦІ!

ЧИ НЕ СТРАТИЛИ ВИ ТЕРПЕЛИВОСТИ, ЗАВДЯКИ ВАШІЙ НЕДУЗІ.

Коли Вам жите надоїло задля пробуваня ріжних лїкарів і коли відчуваєте, що Ваш стан здоровля стало погіршуєть, спробуйтесь сейчас звернутись до

Dr. LEONARD LANDIS

Він Вам щиросердо дарем порадить, що Вам робити, аби Ваше житє охоронити а пояснить Вам о вашій недузї. Лїчу уже через 25 лїт з добрим успіхом всї недуги: як: ослабленє, затроєнє крови, недуги жолудка, серця, астми і т. д. 144—

Нашли полові і нервові лїчу за помочию електричних апаратів і „Ультра", через яке переглядаю Ваші внутренности. Не кождий лїкар посїдає ті апарати, длятого, що вони дуже дорогі. Не відкладайте на завтра а сейчас зголосьтесь

Dr. LANDIS, 140 East 22nd St.,
(межи Lexington & 3rd Ave.), NEW YORK.
Telephone Gramercy 3823.

Годинн приняти: від 10. рано до 7. вечер.
В недїлї від 10. рано до 3. пополудни.

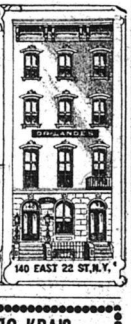

ПОСИЛАЙТЕ ГРОШІ ТЕПЕР ДО КРАЮ

ПОКИ КУРС ЇХ Є ЄЩЕ НИЗЬКИЙ.

130 ГАЛИЦЬКИХ КОРОН ЗА $1.00

спеціяльна рата на великі квоти з дарємною пересилкою телеграфом. 11—

ШИФКАРТИ І КАНЦЕЛЯРІЯ НОТАРІЯЛЬНА

помагає в добавленю всїх документів подорожи під ПОРУКОЮ.

ДАРОМ

Всї інформації о виїздї, виготовленю всїх документів подорожи і найскоршої висилки гроший.

S. DE VITA
НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИЙ ДІМ БАНКОВИЙ,
2105 FIRST AVE., DEPT. S. 1, NEW YORK, N. Y.

Читайте з увагою!!!

ДОКТОРСЬКА КНИЖКА!

ЛИШЕ ДЛЯ ДОРОСЛИХ ЛЮДИЙ. Кождий, хто буде мати сю книжку, довідасть ся про ріжні хороби, які лише хто має і яким способом їх вилїчити домовим средством. Ми ручимо вам, що ви вилїчите свою недугу в протягу кількох тижнїв. Ся книжка містить поверх 450 ріжних інформацій, а то з чого складаєть ся чоловік, як має виглядати здоровий чоловік, а як слабий.

Наколи ви будете мати сю книжку, то будете знати про ріжні таємничі хороби, тому, що в тій книжцї зможете бачити кожду частину тїла людського, представлену як натурально, і то так, як має виглядати чоловік здоровий, а як хорий. В тій книжцї найдете ріжні поради, як себе лїчити від ревматизму, болю голови, болю зубів, очий, костий, поради, як усунути всякі ріжні сього тїла, як зробити, щоби чоловік гарно виглядав, як виховувати дїти, щоби вони гарно виглядали, як лїчити наґнїтки і взагалї всякі хороби, поради для женщин, котрі хотять мати дїти або, котрі не хочуть мати дїтий. Там найдете всї фотографії від найменшої до найбільшої частини тїла людського, з котрих воно складаєть ся, як також, що кожда з них означає. Се є золото книжка для кождої особи, в котрій находить ся всякі поради, як собі самому радити без доктора. Правда, що ви платите за візиту доктором $4.00 або і $5.00 за один раз і що ви з того маєте? А наколи ви сю книжку будете мати, то зарадите собі самі і другому в хороби поможете таде до того без ніякої копіти. Шкодїть гроші, наколи вам маєдеть ся нагода набути таку дорогоцїнну книжку, що нїдїть місця не маємо про но всего описати, яку то вона має вартість для вас. Купіть її і зо зараз. Сю книжку уложив найславнїйший доктор А. Фішер Дуделман, найбільший досьвідник в сьвітї. Книжка ся забирає 250 сторін друку, великого формату; величини 10½ цаля довгости, 8 цаля ширини і 1½ цаля грубости. Тисячі людий вже купили собі ту книжку і дякують нам за нїм. Тож ви не відкладайте, але ще нинї замовляйте, бо запас вже дуже малий. Цїна тої дорогоцїнної книжки всего $3.00 з пересилкою. Гроші просимо посилати враз з замовленєм на адресу: 108—

NOVELTY BOOK CO., 886 Milwaukee Ave., Dept. 10, CHICAGO, ILL.

МІСЦЕВІ ОГОЛОШЕНЯ.

СТРАХ Є ГІРШИМ ЖЕ САМА ІНФЛЮЕНЗА.

Не тратьте голови. Страх тільки змагає хоробу, а про інфлюєнзі забирає більше людий як вона сама. Пережеплять гість непорібний страх, який нищить вашу відпорність! Возьміть Трінера Американський Еліксір Гіркого Вина, котрий є найлїпшим на здержане внутренностий часу. Всї знатоки годять ся на се, що усуненє відпадків з внутренностий а знижене місцевого напруженя побільшить відпорну силу і загальну „жизнотність" ціла. Трінера Аперієнт чистить внутрности, і удержує їх чисто, і скріпляє цїлу систему. Не приймайте инших, жадайте тільки Трінера Американського Еліксіру Гіркого Вина. Ваш купець лїкарств, має рівнож на складі: Трінера Ангеліка Гіркий Тонік, знаменитий по аптиках фебри, Трінера Лагодитель Кашлю, відповідний на кашель, і Трінера Антипутрін, досконалий до полоскання горла і чищеня носа (до чищеня носа розмішайте одну часть Антипутрина на шістнаєть части теплої води). JOSEPH TRINER COMPANY, 1333-43 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

(Огол.)

ЮРАДНИК ДЛЯ ВИНАХІДНИКА

є книжочка даюча інформації „ЩО ЄЄ ВИНАХІД", що се є патент і як можна узискати патент і много ціннїйших інформацій. Пишіть по но а зістане Вам переслана ДАРОМ. MARTIN LABINER, Адвокат патентовий, 2318 Park Row Bldg. (St.), New York, N. Y. 111—

ЕКСТРА! ДАРОМ!

Вишлемо кождому пачку театральних гроший, з якими можете мати много утїхи і уходити за богатого, як також катальоґ найлїпших годинників, грамофонів і инших цїкавих і подиву гідних новостий, хто надішле 15 центів маркими на покрите коштів і пересилки. — Пишіть сейчас і зголосуйте: 10-28

PRACTICAL SALES COMPANY,
1219 North Irving Avenue, Dept. 12, CHICAGO, ILL.

СЬПІВАКИ-КОНЦЕРТАНТИ

і ті, котрі любують ся в українській музицї, найдуть 10 найкрасших народних пісень під нотами з акомп. фортепяна в новозвиданій збірці М. Лазуряка п. з.

ВЖЕ ВОСКРЕСЛА УКРАЇНА

Зміст: 1) Вже воскресла Україна. 2) Ой Дніпре мій, Дніпре. 3) Гей на гори там женці жнуть. 4) Сьвято в Чигирині. 5) Ой не ходи, Грицю, на вечерниці. 6) Серенада. 7) Ой ходила дївчинонька берїжком. 8) Мені ознадоїла. 9) В гаю зелїнім. 10) Як би мені, мамо, намисто. 130—

Формат 11x14 цалів. Сильний папір. Гарна окладинка.

ЦІНА $1.50 З ПЕРЕСИЛКОЮ.

Посередникам дасть опуст.

Замовленя приймає:

Svoboda
83 Grand Street,
Jersey City, N. J.

ХУСТКИ

висилайте або беріть з собою до строго краю, бо там нема. Маємо великий вибір хусток зимових і лїтних. Цїна їх як слїдує: 153—

Хустка з волочки, біла, 46x46 цалів	$ 3.00
Хустка з волочки, біла або чорна, 60x60 цалів	5.00
Хустка велика, вовняна 2x2 ярди	7.00
Хустка велика, зимова, до завиваня	10.00
Хустини лїтні, білі, по	2.00
Хустини лїтні, чорна або бронзова з френьзами	4.00

Замовленя посилайте на адресу:

UKRAINIAN BAZAR,
168 E. 4th St., bet. 1st and Ave. A.
NEW YORK, N. Y.

ВЕЛИКА ВИПРОДАЖ ПО ФАБРИЧНИХ ЦІНАХ.

Коли хочете бути забезпеченим перед злодіями і від лихих людий у власній хатї або де в подорожи, то спровадьте собі один з наших револьверів, котрі тепер продаємо по знижених цїнах. Не спрасить ви ні ні, револьвер, то кождий буде здоволений, бо дістане добрий револьвер і богато дешевше як де в инших місцях.

Ч. 1. 22 калїбер на шість вистрілів, дуже добрий револьвер до поцїнки: Цїна знижена ..... $ 6.95
Ч. 2. 32 і 38. калїбер на 5 вистрілів, зроблений добре і сильно. Цїна знижена 7.95
Ч. 3. 32 і 38 калїбер, домаший автоматичний на 5 вистрілів, дуже добрий револьвер для кождої особи. Цїна знижена 13.95
Ч. 4. 32 калїбер Бровнїй автоматичний на 15 вистрілів, чорний, тільки 6 і пів цаля довгости. Є се найлїпший револьвер зі всїх. Цїна знижена 25.50

Хто замовить з нас револьвер, кождому з даваємо пішлем цїлком даром добру бальверську бритву, котра є зроблена з найлїпшої сталї і голить дуже добре.

Оферта се є добра на короткий час тільки, тому хто хоче з неї скористати, то просимо поспішити ся з замовленєм. При замовленю просимо подати число револьвера, котрий замовляєте, як рівнож належить прислати одного доляра завадатку, а решту доплатите коли вам поручать на вашу адресу. Пишіть отже сейчас, адресуючи: 13-22

PRACTICAL SALES COMPANY,
1219 North Irving Ave., Dept. 44, Chicago, Ill.

ТЕАТРАЛЬНЫ ПРЕДСТАВЛЕНЯ.

(В сїй рубрицї містимо оголошеня театральних представлень, концертів і забав, не подаючи у них точок програм, імен осіб беручих участь і без довших поклонів).

TRENTON, N. J.

Бр. св. Ап. Петра і Павла, від. 245, устроює в суботу, 31. січня ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ в Гинчак Галл, 839 So. Broad St. Початок точно о годинї 5-тій. Вступ на галю 35 центів. На бали буде почта любови та всякого рода витравки. На бали запрошуємо всїх Українцїв з Трентон і околицї. За добру забаву ручить Комітет. 13

CONOES, N. Y.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ устроює комітет парохіяльний церкви св. Петра і Павла при Ontario St. 198, в суботу, дня 31. січня 1920, в гали над почтою. Початок точно о годинї 7. вечером. Комітет доложить старань, щоби бали відбув ся як найлїпше. Тому доокольчих Українцїв і Українок запрошує — Комітет. 13

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД. ДІМ В ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

отсим запрошує на

КОНЦЕРТ І БАЛЬ

які відбудуть ся

В СУБОТУ, 31-го СІЧНЯ 1920

в ARLINGTON HALL,
706 Grand St., cor. Summit Ave., Jersey City, N. J.

з незвичайно ріжнородною програмою, в яку входить 14 точок.

Дірігент оркестри: Р. Ілельман.
Дірігент хорів: О. Стеткевич.

ПО КОНЦЕРТІ ТАНЦІ.

Початок точно о 7.30. Вступ 50 ц.

Просить ся усї Товариства, Братства і усю джерзиситську громаду о як найчисленнїйшу участь.

Будемо дуже вдячні коли доокольчиї Українцї так з Ню Порку як і з Нейон Сіти і Нюарку завітають до нас.

Усї стріткари: як Belt Line, Greenville, Newark і ин. переїзджають по ціну галю. 13-14

ПОЗИР! НЮ ЙОРК! ПОЗИР!

Повідомляє ся Українській Загал в Ню Йорку, що

В НЕДЇЛЮ, ДНЯ 1. ЛЮТОГО

відбуде ся

ВЕЛИКИЙ СІЧОВИЙ БАЛЬ

в УКР. НАР. ДОМІ,
217-19 E. 6th St., New York, N. Y.

Початок о годинї 6.30 вечером.
ВСТУП 35 ЦЕНТІВ.
Музика первородна.

Хто живий, хай приходить.
13-14 СІЧ.

ТРУПА Д. МЕДОВА

грає

В ДІТРОЙТ, МІШ.

В ПЯТНИЦЮ, 30-го, СУБОТУ 31-го СІЧНЯ І В НЕДЇЛЮ ЛЮТОГО

В ELKS TEMPLE THEATRE

2 бльоки від головної почти.

Тікети скорше можна купити в Українськім Бюрі і 541 Гестінґс улиця.

(ЧИТАЙТЕ ВЕЛИКІ АФІШІ.)

ШІКАҐО, ІЛЛ. ТРУПА МЕДОВА

грає

В PALACE THEATRE BLUE ISLAND, COR. 12TH ST.

В ПОНЕДЇЛОК, 2-го, В СЕРЕДУ 4-го І В ЧЕТВЕР 5-го ЛЮТОГО.

Тікети уже продають ся при касї театру.

(ЧИТАЙТЕ ВЕЛИКІ АФІШІ.)

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(Оголошеня женитьби не приймають).

ДО КРАЮ! Хто хоче працювати на кораблях кілька годин денно при легкім занятю, нехай звернеть ся до: GREENWICH LABOR AGENCY, 129 Greenwich Street, New York, N. Y. 124—

Пошукую стрічного брата ТЕОДОРА ДРАПАЛЮ, з села Луки, пов. Клуцк, Галичина. При роки тому ребував в Шірго, Ла. Хтобы про него знав або він сам, зволить зголосити ся до: ANNA WASZCZYNSKA, Scalp Level, Pa., Somerset Co. 12-4

Пошукую СТАХА НАКОНЕЧНОГО, з села Торки, повіт Перемишль, Галичина. Послїдними часами перебував в Акрон, Огайо. Хтобы про него знав або він сам, зволить зголосити ся до: JOHN BUKSA, Box 274, Yorkville, Ohio. 13-15

Пошукую МИХАЙЛА ПЕТРІВ, з села Дибринів, повіт Рогатин, Галичина. Має перебувати в Тонванда, N. H. Хтобы про него знав або він сам, зволить зголосити ся до: WASYL PIUTA, 1118 Rear Ave., Pittsburgh, Pa. 13-15

Пошукую свого шваґра, БАРТКА ВИШИВАНОГО, з села Лїщин, повіт Бібрка, Галичина, в справі маєтку в старім краю. Хтобы про него знав, або сам зволив зголосити ся на адресу: ІВАН ДРАЛА, 209 Forsyth St., New York, N. Y. 11-13

Пошукую свого шваґра ДМИТРА ЧОПИКА, з Кіцман, Буковина. Хтобы про него знав або він сам, зволить зголосити ся до: STEPHEN HNATUK, 188 Brooklyn Street, Detroit, Mich. 12-14

ПОТРЕБА ДІВЧАТ до завиваня казунків. Добра платня. Стале заняте. Голосити до: HOLLAND BUTTERINE COMPANY, Bay St., corner Prevost St., Jersey City, N. J. 2-14

ПОТРЕБА спільника до малярсько-го бізнесу з капіталом найменше $200.00. Сї праці приносить великий прихід. Хтобы мав охоту научити ся малювати і бути добрим артистом, то має добру нагоду научити ся. Просить ся писати по близші інформації до: Mr. WM. F. CHARNECKY, 147 4th Ave., Room 318, New York, N. Y. 12-15

ПОТРЕБА спільника до малярського бізнесу з капіталом найменше $200.00. Сї праці приносить великий прихід. Хтобы мав охоту научити ся малювати і бути добрим артистом, то має добру нагоду научити ся. Просить ся писати по близші інформації до: Mr. WM. F. CHARNECKY, 147 4th Ave., Room 318, New York, N. Y. 12-15

МИХАЙЛО ГАСЯК просить отсею дорогою своїх кревних і знакомих зі Старо-Самбірського повіту, Галичина, щоб зволили писати до него під адресою: MICHAEL HASIAK, Prigionero di Guerra, I. Reparto Wictoria, Cicilia, Italia.

НИКОЛА ЧЕРВАК, з Товмачського повіту, Галичина, просить отсею дорогою своїх братів і знакомих, аби писали до него під адресою: NICOLA CZERNAK, Prigionero di Guerra, I. Reparto Wictoria, Sicilia, Italia.

ДМИТРО МИЛА, з Петрилова, повіт Товмач, Галичина, просить отсею дорогою своїх кряиїв і знакомих, аби писали до него під адресою: DMYTRO MYLA, Prigionero di Guerra, I. Reparto Wictoria, Sicilia, Italia.

АНТІН РОГОВИЧ, з села Рогозно, повіт Ямпіль, Галичина, просить отсею дорогою свого шваґра і знакомих, аби писали до него під адресою: ANTIN ROHOWY, Prigionero di Guerra, I. Reparto Wictoria, Sicilia, Italia.

ДМИТРО РУДКА, з села Городниць, повіт Гусятин, Галичина, просить отсею дорогою своїх кревних і знакомих, аби писали до него під адресою: DMYTRO RUDKA, Wictoria I. Reparto di Siracuso, Sicilia, Italia.

ДМИТРО ДУМИН, повіт Борщів, Галичина, просить отсею дорогою своїх кревних і знакомих, аби писали до него під адресою: DMYTRO DUMYN, Prig. di Guerra, I. Reparto Wietoria, Sicilia, Italia.

СТЕФАН СУВАЛА, з Борудня, повіт Яворів, Галичина, просить отсею дорогою свого сестру Тацю Сувала, аби написала до него під адресою: STEPHEN SUWALA, in Deutsz Gabel, Grabengasse 298, bei Fr. Thomas, Czechoslovakia.

ІЛЬКО ФУРДА, з Великої Ольшиці, Галичина, просить отсею дорогою свого брата в Америцї, аби написав до него під адресою: ILKO FURDA, I. Campo Concentramento, P. di G. Forte Lugagnana, Verona, Italia.

Пошукую ПАРАНЬКУ І ТАНЬКУ СЛУКА, з села Турника, повіт Жовква, Галичина. Маємо для них важну відомість зі старого краю. Зволять зголосити ся до: ANASTASIA POCZAJ, 1890 Proctor Street, Detroit, Mich. 13-15

Пошукую ФЕДЯ ПРИДИВУС, з села Бриненьї-Черковних, повіт Бібрка, Галичина. Хтобы про него знав або він сам, зволить зголосити ся до: PETER BOZYCHOWSKY, 83 Perine Street, Auburn, N. Y. 13-15

Де є ДАНИЛО СУЗАНСЬКИЙ? Пошукує його Розалія Олеськів, замужна Рудницька, в дуже важній справі. Хтобы про него знав або він сам, зволить зголосити ся до: ROSALIA RUDNICKA, P. O. Box 269, Leatsdale, Pa. 13-15

ФАРМА НА ПРОДАЖ — около 65 акрів з хатою і другими будинками, 2 милї від Bath, N. Y. Сад, які овочеві дерева, дерево на будову і добра вода. Одна миля від зелїзниці і школи. Цїна $2500. Пишіть до: L. M. DURHAM, Dainytown, Washington Co., Pa. 12-3

ШКОЛА АКУШЕРІЇ.

Учить ся АКУШЕРІЇ в нашій школї або в своїй хатї від нашого дирекциї; старанна, цїлковита і скора наука; приймаємо кождого часу. Пишіть безплатно дипльом. Адресувати: International School of Midwifery, Inc., Dr. G. Deutsch, Pres., 229 E. 144th St., New York City. Телефон: Stuyvesant 983.

K. J. GLICK

АГЕНТ СЕКУРАЦІЙНИЙ ВІД ОГНЯ.

Офіс находить ся в
WILLIAM McCONNEL BUILDING
SHAMOKIN, PA.

„СІЧОВІ ВІСТИ"

НЕЗАВИСИМА СІЧОВА ЧАСОПИСЬ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО ЗАГАЛУ В АМЕРИЦІ.

Видане Січовоі Організациї Українців в Злучених Державах.

„Січові Вісти" посьвячені Січовим справам, просьвіті і науцї. Січової часописи парція се УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД. Січові вісти виходять поки що один раз на місяць і коштує одного доляра на рік. Хто придбає 10 предплатників, дістане дуже поучаючу книжку яко премію, крім того буде іставати „Січові Вісти" через цїлий рік даром. 124—

Адреса Січової часописи така:

„SICHOWI WISTY",
17-19 E. 6th ST., NEW YORK CITY.

ЖМІСЧНИЕ

є одним з найлїпших домашних лїків і певним средством против ревматизму, болїв плечий, колена і болїв грудий. Є помічне на болї голови, на болї суставів у рук і ніг, на легкий паралїж кару, болї горла і зубів. СЕЙ ЛІК Є ВИРОБУ СЛАВНОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.

Відносїть ся до генерального аґента, залучивши 3-центову марку на відповідь. 38—

MIKE FEDIW,
3 WASHINGTON AVE.,
HASTING ON HUDSON, N. Y.

ХТО ХОЧЕ ДІСТАТИ ПАШПОРТ

то краю, най зголосить ся на поцїнуваню адресу а дістане до 30 днїв. 11-22

НАШЕ БЮРО
ПЕРЕСИЛАЄ ТАКОЖ ГРОШІ
до Галичини і сусїдних країв.
GLOBE FOREIGN EXCHANGE,
1433 SECOND AVE. NEW YORK, N. Y.
близько 75-ої улицї

ЛІКАРІ УВАЖАЮТЬ, ЩО СОЛІТЕР РОСТЕ 20 ДО 30 СТІП ДОВЖИНИ.

Загально приняли лїкарі засаду, що паразитодея або звичайно званий солітер може виростати до 30 стіп в людскім тїлї. Є також доказним фактом, що їх може бути кілька, а часами значне число солітерів в кишках внутренностях. Много осіб є лїчених на зовсїм инші недуги без усвідомлення, що вони мають солітера. Тут є дуже гарний образець сего гризного хробака:

Їдженє неспечене перповинно або волошини, або пите неочищеної води, нахабнить Вас солітером. Часом витворить ся такий солітер через їдженє бочвини, руками. ЯВНИМ ДОКАЗОМ істновання солітера є: уходить дрібні частини солітера. Другі признаки: утрата апетиту з частим відчуванєм голоду, покритий ямик, бите серця, болї жолудка, корчеве учуте в кишках, млоєнє, часте пльованє, нетривкість, болї в кроках і членах тїла, завороти, болї голови, вичерпанє, смїливе від порожного жолудка, знаки чорні обвідки під очима. Лаксативе є одним з найлїпших средств, винайдений для усуненя солітера. Коли зауважаєте солітера, пишіть свойому Laxal Medicines Co., 3366 Laxal Bldg., Pittsburgh, Pa. і позбудьте ся сего небезпечного паразита. Давка Лаксатоєв на повне вилїченє складаєть ся з коробок по $10.48, з коробки по $5.74, одна коробка $2.08 враз з податком 4x16

УЧІТЬ СЯ З ДОСЬВІДІВ ДРУГИХ ЖЕ СТЕРЕЧИ СЕБЕ.

Богато чужинців в Ню Йорку падає жертвою людий, які уважають се за свою професію. Щоби захоронити себе перед всяким надуживанєм, порадно булоб для Вас порозумітись з Central Mercantile Bank of New York, котрого задачею є стеречи Ваших інтересів і захоронити Вас перед всякими можливими втратами при висилцї гроший до Европи, виміні гроший, вкладанї депозитів, закупні карт корабельних, стараню ся о паспорти, полученю податків і у всїх других справах, які відносять ся до добра Ваших інтересів. 8—

Коли Ви хочете заощадити свої тяжко запрацьовані гроші, користно для Вас буде, коли Ви послухаєте нашої поради і відносєтесь до:

THE CENTRAL MERCANTILE BANK OF NEW YORK,
69 FIFTH AVE., NEW YORK, N. Y.

КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ
ПЕРЕСИЛКА ГРОШИЙ
до Галичини, Польщі, Румунії і Чехо-Словакії по найнизших цїнах. Поручене запевнюєть. 130—

EMIL GERMANUS,
мировий судя
185 Springfield Ave. and 214 Ferry St.,
Newark, N. J.
Оснований 30 лїт.

ДР. СПІЛЛІНҐЕР

153 East 18th Street,

NEW YORK CITY.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: В понеділки, середи і суботи від 9. рано до 8. вечер. В инші дні приймає ся за попереднім порозумінєм.

ЯЗИК І НЕЩАСНІ СЛУЧАЇ

Незнане читаня і поминаня анґлійської мови часто коштує імґранта жите. В своїм останнім відчиті директор висшого промислового бюра Злучених Держав Г. Маннінґ говорить, що число нещасних случаїв чужоземецькими імґрантами є далеко більше, як межи другими націями. Длятого, що чужинецькі імґранти не уміють читати по анґлійськи вивішених осторог, не розуміють розпоряджень компаній і формана і тому попадають в більшу небезпеку. Наша школа дає нагоду кождому научити ся анґлійського язика у себе в хаті в протягу трох місяців і охоронити себе від нещасних случаїв. Пробні лекції і подробиці висилає по одержаню 10 центів грішми або маркамы. Можна і по-канадійські. Адресуйте: —109

First American Preparatory School,

DEP. 46, 525 W. 47th STREET,

NEW YORK, N. Y.

РІК ОСНОВАНЯ 1893.

Ім. з 21 камінним ЖЕЛІЗНИЧИЙ ГОДИННИК для мущин і жінок накрутує ся без ключика, позолочуваний, гарантіюю 20 літ, подвійні коверти прасно вирішані. Ходить без у сяйно точно і є спеціально зроблений для людей, котрі роблять при залізницях, і гарантує ся на 20 літ. Незвичайна нагода. — Ми вишлемо себе одиноких на кожду адресу за посліпаю тою (С. О. D.) $9.75 і за зворот пересилки, з тим прийдеться, що кождий може його оглянути, і єсли йому не подобає ся — то тоді не потребує платити ані одного цента. За такий годинник у инших купців треба заплатити 25 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом позолочуваний ланцюшок з дарованим долем за дарон до кождого годинника. 129м—

EXCELSIOR WATCH CO.,

1101 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.

НОВОВИНАЙДЕНИЙ ПЛИН

(SILVER PLATE POLISH)

D. S. Dandt-a, фабриканта в South Bethlehem, Pa.

Сим плином ви зробите старе начисте новим. 128,9—

Кождий металь натертий сим плином набирає срібної краски.

Дуже практична річ для домашної потреби а спеціально для музикантів.

Продаєсь у фляшках по цінї 50 цент.

Ціна дешева, до хочемо, щоб сей винахід находив ся в кождій хаті. Ся оферта буде тревати лише 1 місяць.

Замовленя належить висилати до українського представителя фабрики

D. KARPOWICH,

1076 Fullerton Ave., Allentown, Pa.

Потрібно аґентів.

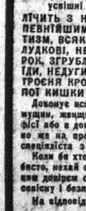

ДО ХОРИХ ЛЮДИ ПО ВСІХ ВАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

Др. Б. ГОҐЕНБЕРҐ,

славний спеціяліст зі старого краю

поручає всім горлачим України, так мущинам як і женщинам свої успішні лікарські услуги.

ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАНЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГИ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОСНЯ КРОВИ, ЗАПАЛЕНЄ СЛІПОЇ КИШКИ І Т. Д.

Дотовуте всякі найтяжші операциї мущин, женщин і дітий в своїм офісі або в домі пацієнта, спеціяльно же на пропуканту, що вночи спеціяліста з Відня.

Коли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним докладним своєї недуги, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучить поч. марку.

Др. B. HOHENBERG

304 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.)

NEW YORK CITY

Години офісові: щоденно від 8-ної рано до 8-ної вечер.

Телефон: 1822 Stuyvesant

АМЕРИКАНСЬКІ Й КАНАДІЙСЬКІ ВІСТИ.

Для тих, що приняли горожанство підчас військової служби.

Всі чужинці, що приняли горожанство Злучені Держав підчас військової служби в армії або фльоті, а доси не одержали горожанських паперів, повинні зголоситися за такими до натуралізаційного бюра у Вашінґтоні. Тисячі чужинців приняли горожанство в часі військової служби, і їх папери лежать в натуралізаційнім бюрі у Вашінґтоні. Зголошуючись по другі натуралізаційні папери аплікант повинен подати назву табору, місце приняття горожанства і дату, а вкінци адресу, на яку вишлеться йому папери.

Страйк углекопів в Канзас.

Чотири сотки углекопів в стейті Канзас вийшли на страйк, протестуючи проти новоухваленого закона, який настановляє урядову слідчу комісію для провірення непорозумінь між робітниками і властителями, на случай коли такі будуть. Майнери спротивились, аби стейтові власти мішалися до боротьби праці з капіталом. Ґубернатор Еллен видав обіжник, в якім заявляє, що кождий робітник буде караний на основі договору між углекопами й кольпальниками, коли викриється, що робітники вийшли на страйк, аби „припізнити або задержати дальшу продукцію". Виновники будуть переслідувані дорогою кримінального процесу.

Ракефелер проти 6-годинного дня праці.

Джан Д. Ракефелер, молодший, заявив оноді в одній нюйоркській церкві, що він не вірить в 6-годинний день праці і не може погодитися з думкою анґлійського лорда Левергольма, котрий тепер перебуває в Канаді і аґітує там власне за 6-годинним днем праці. Ракефелер противиться 6-годинній системі праці по тій причині, що, мовляв, „робітникови оставляється забогато вільного часу, а сей час злий дух може використати на недобрі діла"... — Варталоби спитати Ракефелера скільки вільного часу він має?

Ще є з прогібіцією.

Справа з прогібіцією стоїть дуже зажмарена. Деякі стейти домагаються знесення прогібіції, правительство є проти тих стейтів, інфлюенца шириться, а лікарі скаржаться, що для своїх пацієнтів не можуть дістати горівки.

Правительство Злучених Держав зажадало від найвисшого суду, аби відкинути скаргу стейту Род Айленд, що прогібіція не є конституційна, однак суд не повинувався жаданню правительства і назначив понеділок 1-го марта як день розправи проти прогібіції. Найвисший суд збереться того дня, однак рішення про прогібіцію не видасть скорше, аж десь при кінци марта.

В соймі в Ню Джерзи внесено резолюцію, аби 4-процентове пиво узнати за неупоююче, і якщо таке щоби було вільно продавати його в стейті Ню Джерзи. Ґубернатор Едвардс, що зістав вибраний на своє становище на мокрій плятформі, годиться на таке пиво і запрошує приклонників прогібіції, аби вони явилися на всенародне переслухане і щоби приготовили собі арґументи, чому таке пиво не малоби бути продаване в Ню Джерзи.

Лікарі в Ню Йорку жалуються, що не можуть дістати горівки для своїх пацієнтів, хорих на інфлюенцу. Також лікарі в Вест Вірджінії віднеслися до стейтових властий, аби знесли тимчасово заборону на горівку, яка є конче потрібна для хорих на інфлюенцу. Стейтові власти відповіли, що поробленть всякі кроки, аби улекшити набуттє горівки для хорих. Хорий дістане горівки скільки схоче, але мусить виказатися лікарською посвідкою, що такої скількости йому потрібно.

В правительственних кругах у Вашінґтоні вірять, що треба буде аж два роки, аби знати точно, чи прогібіція є конституційна, чи ні. Правительственні адвокати кажуть, що боротьба ворогів прогібіції буде дуже сильна і правительство мусить до неї як слід приготовитися. Конституційність прогібіції атакують на слідуючих точках:

1. Що прогібіція не надається на конституційний додаток, і що її принято нелеґально.

2. Що закон Волстеда, який вводить прогібіцію і заборонює продавати, уживати і виробляти всякі напитки, що займають ½% алькоголю, або більше, не є конституційний.

3. Що додаток не може бути введений силою в жадніє стейті проти його волі. Се питаннє, як і два попередні, порушить скарга стейту Род Айленд, внесена в найвисшім суді.

4. Що стейти загальним голосованнєм можуть відкинути акцію соймів і в той спосіб відкликати попереднє ратифікованнє 18 Додатку. Десять стейтів має закон про референдум і всі можуть уживанити акцію фільу. Найвисший суд піддержує закон про всенародне голосованнє, коли усі ті стейти відкликали прогібіцію, тоді 18-тий Додаток буде уневажнений.

5. Що поодинокі стейти можуть самі означити для себе найвисший процент алькоголю в пиві і вині, аби вони не були упоюючі, як се пропонують стейти Ню Джерзи і Род Айленд.

Усі повисші питання має подлагнати найвисший суд. Правительственні адвокати побоюються, що правительство може програти процес з стейтами, а се через одно слово, яке находиться в тексті 18 Додатку, а яке звучить, що стейти повинні мати „конкурецційну силу" в примінюваню закона на своїй території. Кождий стейт може инакше розуміти слово „конкурецційний". Один стейт може думати, що він має право заповрадити у себе таку прогібіцію, яку ухвалило правительство, другий знова скаже, що він має право означити собі сам рами прогібіції на своїй території.

Літаком з Америки до Европи.

Великі перевозові компанії в Ню Йорку і Лондоні приготовляються до нового способу перевожування пасажирів з Европи до Америки і навідворот. Перевіз має відбуватись літаками, замість кораблів. Транспортованнє літаками має початись найдальше за два роки, а найскорше слідуючого літа.

При транспорті пасажирів через Атлянтійський океан будуть послугуватись літаками марки Вікерса. Сей літак може нести 100 пасажирів, і робить на годину 100 миль. Шість машин, в які буде заосмотрений кождий літак, мають силу 4.000 коний. Літаки Вікерса, американського винахідника, є далеко сильнійші від літаків Гендлей-Пейджа, котрим анґлійські летуни перелетіли минувшого року Атлянтійський океан з Анґлії до Америки і відтак наоборот.

Скорость 100 миль на годину літак Вікерса може перенести 100 пасажирів з Анґлії до Америки протягом 30 годин. Опускаючи приміром Лондон о годині 9-тій рано, сей літак буде в Новій Шкоції на другий день о годині 4-тій рано, а в Ню Йорку о годині 10-тій рано, або о 3-тій пополудни після лондонського годинника.

Нутро літака буде так уряджене, що кождий пасажир буде мати свою кімнату, в якій може вигідно спати. Одна невигода буде може лише та, що в кімнаті дасться відчувати брак свіжого воздуха, а се тому, що кімнати будуть цілько замкнені зі всіх сторін. В кімнатах будуть однак вікна, через які можна буде дивитися на море.

54 роки в армії.

Рекорд найдовшої військової служби осягнув Джан Моррін, що послужив в американській армії 54 роки. Він вступив до війска 1865 року і в тім часі лише три тижні був на урльопі, і то лише через недугу. Він звичайно не хотів ніде виїзджати з полку. Тепер йому минуло 80 літ. В часі війни він закупив правительственних бондів за суму 26.400 долярів, які він заощадив собі при війску. З нагоди його 54-літної річниці служби в армії, міністер війни Ґейкер видав до всіх війск спеціяльний комунікат, в якім прославляє старого Морріна.

Зелїзнича колізія в Онтеріо.

Майже 15 осіб найшло свою смерть в часі колізії поспішного поїзду сіпіярської лінії, недалеко Норт Бей, Онтеріо. Поїзд був в дорозі до Ванкувер. У списі імен убитих і ранених не находимо ані одного імени українського.

Мерилєнд проти визискуваня.

В соймі стейту Мерилєнд внесено законопроєкт, аби властителям домів заборонити визискувати населенє до такого степеня, як доси. Законопроєкт говорить, що властитель дому, по обчисленню всіх розходів на дім, може мати лише 15% зиску, а не більше. Той, що буде побирати більше, буде караний гривною 1.000 долярів.

За недодержанне слова 25.000 долярів кари.

Найвисший окружний суд в Бруклині, Ню Йорк Сіти, присудив, що Александер Фіґ, син богатого різника, має дати панні Вінїфред Линч 25.000 долярів за недодержанне слова. Фіґ був присяжнув панні Линч, що оженить з нею.

ЩО ПИШУТЬ В ЛИСТАХ.

Лист від Українця, що поїхав недавно до старого краю.

Журавці, п. Рава, Галичина, 15. падолиста. — Дорогий Приятелю. Засилаю Вам сердечне поздоровленє і заразом доношу, як мені поводилось в часі моєї подорожи. Подорож була дуже прикра. Богато голодував, поневірявся по стаціях, бо всюди нас здержували по два-три дні, а в Ярославю цілий тиждень. В Швайцарії стояли три дні. Там бохонок хліба коштує 30 франків. а мяса не можна дістати. У Відни бохонок хліба коштує 100 корон. В Кракові стояли також один тиждень. Моя дорога тривала сім тижнів.

В нас тепер велика дорожня, і дотого нема де і що купити. А біда ще і в тім, що через Поляків не можна нічого в хаті втримати. Забирають гроші, худобу, одежу, збіже, а людий привязують до дерева і бють наче собак яких. — Н. Н.

Що думають Галичани про Вілсона і його 14 точок.

Німшин, п. Бурштин, 10-го грудня. — „Сей крей, що пролляв найбільше крови за свободу, опинився нині в тяжкій неволі. Коли вже майже всі народи чують себе вільними і незавиcимими, то зде наш нарід чується ний більшим невільником, як за часів Австрії або Росії. Бо нині в нас ще більший гнет. Тисячі нашого народу находиться нині в тюрмах.

От колиби захотілося пятьом великим державам, то є головний мировій конференції в Парижи, знати сучасне положенє українського народу, то певно не підписували сього „цариграфу", що віддає наш нарід на поталу ворогови. Нині вже не пора торгувати нами. Наш нарід уже дозрів до самостійности і незалежности своєї держави.

Питаю Вас, американські Українці, чи знає Ваш президент п. Вілсон, „повозавітний Мойсей", що думають тепер Галичани про нього і про його 14 пунктів? Певно не думає инакше від атамана Петлюри, котрий сказав антанті: „Антанто, тебе поздоровляють конаючі". Так скаже весь український нарід і всі поневолені народи. І скажуть вони, так як український нарід тепер каже: „Вілсоне, будь прок.... зі своїми 14 пунктами". — Н. Н.

Польська господарка в Галичині.

Журавно, п. Бібрка, 23. падолиста. — В нас щось варитися, як в кітлі, але не знати, що з сього вийде. Знаєм лише, що наложили на 39 господарів в нашім селі контингент збіжа, значить я, приміром, мушу дати Полякам 2½ метра вівса і 1 метер жита, щоб отворили торговлю. Твоя мама має дати 1 метер жита і 2 метри вівса.

З другої знова сторони Поляки беруть силою наших хлопців і затягають до війска. З нашого села хлопці не пішли до асентирунку, то їх арештували і так одних асентирували, а других держали в арешті, то тепер тягають від них ще по 12 корон коштів за се, що сиділи в арешті, нібито за те місце, що вони забрали в арешті.

Серед наших селян тепер політичний дух завмер, але є надія, що скоро віджие, бо кождий вірить, що так довго не буде. Газет зі Львова не передплачую, бо не хочу з кождим днем потерпати о шкіру.

Тут повернули деякі зі шпиталів з Варшави. Оповідають, що там було 6.000 хорих Українців, то з того померло з голоду 5.000. Був там один лікар так дуже не добрий, що коли прийшов на перевязку до хорих, то зі злости зривав бандажі з мясом. Люди умлівали, а котрий причав з болю, того бив смертельно в тваж і кричав: „Ні, маєш Україну"...

В Тернополи польські жовніри так били наших полонених, що поломили на них чотири карабіни, а ще й дотого сплели нагаї з телеґрафічного дроту, і кого вдарили, тому шкіра відразу пукла і кров текла. А Поляки при тім насміювались: „Маш, хамє, Українєв"... Н. Н.

Пишучи лист до свого приятеля в Канаді, згадайте йому, що до Канади йде вже „Свобода", яку наш приятель може передплатити собі на рік чи на пів року. На рік коштує $5.00, на пів року $2.50.

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА

має великий склад книжок всякого роду: історії, повісти, оповідання, байки, казки, поезії, співанники, молитовники, образи патріотичні, релігійні і много инших річий. Пишіть по катальоґ на адресу:

UKRAINSKA KNYHARNIA, 664 188 E. 4th Street, New York, N. Y.

Позір! Українці в Клївланд, О. і околиці!

1. Хто хоче їхати до СТАРОГО КРАЮ, або післати гроші до своїх рідних, прошу узнати ся до нашої Української Фірми. Гроші посилаю по денним курсі під повною ґарантією.
2. Виробляю і потверджую всїлякі документи так для Америки як і для старого краю. 147ч—
3. Виробляю пашпорти до краю.
4. Продаю Реальности в місті і фарми.
5. Асекурую доми, меблі, автомобілї і на житє.

Години офісові від 4. пополудни до 9-тої вечером у власнім домі,

Андрей Т. Білїнський

1420 CASTLE AVENUE, CLEVELAND, OHIO.

а від 8-ної години рано до 3.30 пополудни в офісї

313 SCHOFIELD BLDG., CLEVELAND, OHIO.

ПЕРША ЧИСТО

УКРАЇНСЬКА ЕКСПОРТОВА КООПЕРАТИВА

Філїя: American Express Company,

Пересилаємо гроші поспішними спеціяльними переказами платними в банках в Галичині. ҐАРАНТІЯ 18,000.000 ДОЛЯРІВ під якою висилаємо гроші спеціяльними переказами платними за океаном.

Не чекайте але пишіть до нас як вислати гроші аби Ваша Родина отримала за три до чотири тижні. Ви самі в листі вишлете їм і на жадане особисте чи писемне вислана квота буде виплачена Вашим рідним без застереження в вище згаданих банках.

ПИШІТЬ ДО НАС ПО ВСЯКІ ІНФОРМАЦІЇ. ЩУЧИ ДО ДОМУ ЗАЛІТЬ ДО НАС І СПИТАЙТЕ ДЕ ПЕВНО І ТАНО ПЕРЕСЛАТИ ГРОШІ, КУПИТИ ШІФКАРТУ, ВИСЛАТИ ПАКУНОК.

ПИШІТЬ ДО НАС У ВСЯКИХ СПРАВАХ, А ОТРИМАЄТЕ ЧЕСНУ І ДАРЕМНУ ПОРАДУ.

Ukrainian Export Cooperative Company,

318 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

ХРОНІЧНІ І НЕРВОВІ НЕДУГИ ЛІЧИТЬ СЯ

Коли Ви не могли доси бути вилїчені, то не знеохочуйтесь, а прийдіть і відшукайте ся БЕЗПЛАТНОМУ БАДАНЮ та дізнайте ся про мою опінію та пораду.

МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

Коли Ви терпите на кую хронічну, нервову, кроню, шкірну або скомплікавану недугу; або коли Вам долягає терпінє мокуде, нерви, шкіра, то прийдіть на пораду до мене, щоби

ЗНАТИ ПОМОЧ ТАМ, ДЕ МОЖНА ЇЇ НАЙТИ.

Довгі літа досьвіду в лїченю НЕРВОВИХ, ХРОНІЧНИХ і СКОМПЛІКОВАНИХ НЕДУГ уможливлюють мене Вам методичне Електро-Медичне Лїченє, яке дало вому більше коли инші методи разом, а затим много, тераз, уратовало ся від мук і небезпечних операцій. 148—

ПАМЯТАЙТЕ: Зволїкане, нехтуваня і неналежне лїченє є небезпечною. Прийдіть до мене, коли потребуєте помочи досьвідченого і у все заосмотреного спеціяліста.

Години офісові: 8. рано до 8. веч. **Dr. L. LEWIS** СПЕЦІЯЛІСТ В недїлї від 10. до 2. попол.

749 Sixth Ave., Bet. 42nd & 43rd Sts., New York

ПРИ ПОВОРОТІ ДО КРАЮ І ТУТ В АМЕРИЦІ

дена лїпшого ремесла від автомобільного. Я є з краю довголїтній і добрий механік і шофер в Америці. Хто вивчиться в нашій школї, той стане добрим механіком і шофером. Будете там вдячні по всї часи. Зважте, що наша школа є одною з лїпших в Америці. Хвалять до цеї найновішої моделї автомобіля. Дуже і вечірні курси. Можете заходити 25-35 год. на тиждень. Просимо найти до нашого офісу і поразумітися з нами. Офіс отворений і в недїлї.

Записуйтесь до нашої школи. — L. Stepanoff, інструктор і механік. Для інформації наш офіс отворений в недїлї до 12. з. в пол. Пишіть по катальоґ

ARENA AUTO SCHOOL, 151 W. 54th St., NEW YORK, N. Y.

ЗАПЛАТИТЕ КОЛИ ВИЛЇЧИТЕСЬ З НЕДУГ КРОВНИХ АБО НЕРВОВИХ.

Офіс оснований понад 25 лїт. Не лїчимо нічого иншого. Уживаємо найлїпших способів лїченя в світі. Ми се знаємо і наші пацієнти се знають. Гомеопеґія рішучо лїчить се без операції і болю. Ревматизм і всї недуги крови і нервів, без огляду як старі і тяжкі скоро лїчить ся при помочи найновійших видетвах. 104—

І подумайте, що на сим? Ні один долар заплатите, аж Ви зістанете вилїчені. — Години урядові: від 10. до 5. у вівтірки і суботи від 10. до 8. В недїлї від 10. до 1.

(Близько 75-тої улиці).

HEIDELBERG TREATMENT, 1058 Lexington Ave., NEW YORK CITY.

Dr. M. SMITH,

16 E. 7th ST., NEW YORK.

коло Церкви св. Юрія.

Говорить по українськи.

Tel. Orchard 6072.

ЛІЧИТЬ УСПІШНО ВНУТРІШНІ НЕДУГИ І МУЩИН І ЖЕНЩИН

Також лїчить недуги скірні, жолудка і крови. Застосовує найновійший електричний апарат.—Експерт-аку шер —віддає услуги при породах.

Години урядові: від 8. до 10. рано, від 1. до 2. в пол. і від 6. до 8. веч.

ТЕРПЛЯЧІ МУЩИНИ

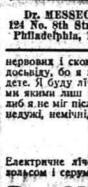

Dr. MESSEC,
124 N. 8th Street,
Philadelphia, Pa.

на недуги крови і скірні, нервоване, нервовість, притуплений і розслаблений ум, слабости нирок і міхура, слабі нерви, недуги катару і т.д.

ВИ ПОТРЕБУЄТЕ ПОМОЧИ Я ДАЮ РЕЗУЛЬТАТИ

скоро, стало і по лїнїй цїнї без перерви часу у Вашій роботі. Коли Ви не могли осягнути помочи у Ваших колеґаниних і пошукаєте в знеміру і починаєте тратити надію, зголоситься до мене, щоб я Вас абадав і побачив, що для Вас можу зробити. Я маю 20-лїтну безперервну практику в медицинї і оперовану в стейті Пенсильванія лїченя хронічних недуг, нервових і скомплікованих слабостий а Ви осягнете користь з мого досьвіду, бо я вдоплюю Вами особисто кождого часу як Ви прийдете. Я буду лїчити Вас найлїпшими модернними і наукними методами якими лиш розпоряджаю, так електричними як і медичними. Коли б я не міг після свого осуду Вам помочи, то я Вам скажу. Коли Ви є недужі, немічні, нервові або вичерпані, порадьте ся мене.

НОВА МЕДИЧНА СИСТЕМА

Електричне лїченє і пряме застрікуване крови через цїлїнне безболєсм і серум, яких я уживаю запевнить Вас про добрі успіхи.

Dr. MESSEC 124 N. 8th Street

СПЕЦІЯЛІСТ PHILADELPHIA, PA.

ПОРАДА ДАРОМ.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: щодня від 9. рано до 8. вечер.

В недїлї від 10. до 1. в полудне.

Недужі мущини і женщини

ПРИХОДЇТЬ ДО МЕНЕ!

З ЯКОЮБУДЬ ХРОНІЧНОЮ, НЕРВОВОЮ І ДОЛЕГЛИВОЮ СЛАБОСТЮ ЯКІ ВИМАГАЮТЬ ОПІКИ ЛІКАРЯ СПЕЦІЯЛІСТА.

ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ ТАМ, ДЕ ЇЇ МОЖНА НАЙТИ.

І ЙДІТЬ ПРАВОЮ ДОРОГОЮ ДО ДОБРОГО ЗДОРОВЯ.

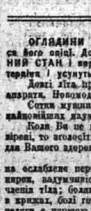

PROFESSOR

Dr. Colhouer

717 LIBERTY AVE.,

PITTSBURGH, PA.

Години урядові: від 9-ої рано до 4-тої попол., а вечерами від 6. до 8-мої.

В недїлї від 10. рано до 2 попол.

ОГЛЯДИНИ НЕ БУДУТЬ ВАС КОШТУВАТИ НІЧОГО, коли відлїдете ся його опісї. Докладні ОГЛЯДИНИ відкриють Вам ПРАВДИВИЙ ФІЗИЧНИЙ СТАН і переконають Вас на добру дорогу до здоровя, запевнять Вам терпіня і усунуть всякі недомоганя.

Довгі літа практики. Найновійші успіхи науки, медичні і електричні апарати. Новомодне уряджене. Все тут як найлїпше для вождуючі людей.

Сотки мущин і женщин ґаранцую операцій через поміщене застосованя найновійших дальших метод.

Коли Ви ще могли найти доси пільзи у Ваших терпінях і чуєте зневірені, то зголосіть ся до МЕНЕ і переконайте ся які успіхи можна осягнути для Вашого здоровя, при помочи найновійших метод у лїченю.

ЧИ ВИ ТЕРПИТЕ

на ослаблене нервів, болї в кривах, нервову пам'ять, біле серце, слабість нирок, задумчивість, пригноблене, болї голови, дрожі, нервови, ослаблене чуття тїла; болїзни, скірні виходи, катар, ноче бле тепло, болї жолудка і в кривах, болї горла, горячку вадір, ревматичні болї, пропо? Ci як і другі видуги з нервово-хворого, яка може навести цьому Вашому здоровю.

Ми уживаємо на кров славний сьвітовий лїк проф. Ераїка 606-914.

Я лїчив мущин і жінок через довгі роки. Ваші відвідини увиснять Вас про мої спосібности і здовольнять Вас, бо я новому Вам в скорім часі. Я лїку саму причину недуги а її симптоми тертовання. Скоро Вам, що порада є зовсім безплатна. — Приходіть до мене сейчас, коли будете помочи лїкарської. Зголошуйте ся особисто.

Dr. COLHOUER Succ. to Dr. COOPER, 717 LIBERTY AVE., PITTSBURGH, PA.